

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ,
της 11ης Δεκεμβρίου 2013**

σχετικά με τη θέσπιση των κανόνων συμμετοχής και διάδοσης του «Ορίζων 2020 – Πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας (2014-2020)» και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1906/2006

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 173, 183 και 188 δεύτερο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήδη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Το «Ορίζων 2020 – Πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας (2014-2020)» («Ορίζων 2020») θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾. Ο εν λόγω κανονισμός πρέπει να συμπληρωθεί με κανόνες συμμετοχής σε έμμεσες δράσεις του «Ορίζων 2020 και εκμετάλλευσης και διάδοσης των αποτελεσμάτων αυτών των δραστηριοτήτων

(2) Το «Ορίζων 2020» πρέπει να εκτελεστεί με σκοπό να συμβάλει άμεσα στην επίτευξη βιομηχανικής υπεροχής, ανάπτυξης και απασχόλησης καθώς και στην ευημερία των πολιτών στην Ευρώπη, και πρέπει να αντικατοπτρίζει το στρατηγικό όραμα της ανακοίνωσης της Επιτροπής, της 6ης Οκτωβρίου 2010 με τίτλο «Εμβληματική πρωτοβουλία στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» Ένωση καινοτομίας», όπου η Επιτροπή δεσμεύεται να απλουστεύσει εκ βάθρων την πρόσβαση των συμμετεχόντων.

⁽¹⁾ ΕΕ C 318, 20.10.2012, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ C 181, 21.6.2012, σ. 111.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 21ης Νοεμβρίου 2013 (δεν δημοσιεύθηκε ακόμα στην Επίσημη Εφημερίδα)

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση του Ορίζων 2020 - Πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία (2014-2020) και την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1982/2006/ΕΚ (βλέπε σελίδα 104της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

(3) Το «Ορίζων 2020» πρέπει να στηρίζει τα επιτεύγματα και τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας στον οποίο ερευνητές, επιστημονική γνώση και τεχνολογία κυκλοφορούν ελεύθερα, με ενίσχυση της συνεργασίας τόσο μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών όσο και μεταξύ των ίδιων των κρατών μελών, ιδίως με την εφαρμογή ενός συνεκτικού συνόλου κανόνων.

(4) Οι κανόνες συμμετοχής, εκμετάλλευσης και διάδοσης του προγράμματος Ορίζων 2020 που προβλέπονται με τον παρόντα κανονισμό («κανόνες») θα πρέπει να απηχούν επαρκώς τις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που συνοψίζονται στο ψήφισμά του της 11ης Νοεμβρίου 2010 σχετικά με την απλοποίηση της εκτέλεσης των προγραμμάτων-πλαισίων έρευνας ⁽⁵⁾, και του Συμβουλίου όσον αφορά την απλούστευση της διαχείρισης και των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων των προγραμμάτων-πλαισίων έρευνας. Οι κανόνες πρέπει να προσδίδουν συνέχεια στα απλουστευτικά μέτρα που ήδη εφαρμόζονται με βάση την απόφαση αριθ. 1982/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁶⁾, να υιοθετήσουν τις συστάσεις που περιλαμβάνει η τελευταία έκδοση της ομάδας εμπειρογνομόνων «Ενδιάμεση αξιολόγηση του έβδομου προγράμματος-πλαισίου» της 12ης Νοεμβρίου 2010 και να προχωρούν περαιτέρω στη μείωση του διοικητικού φόρτου για τους συμμετέχοντες και της πολυπλοκότητας των διατάξεων οικονομικού χαρακτήρα ώστε να διευκολύνεται η συμμετοχή και να μειώνονται τα οικονομικά σφάλματα. Επίσης οι κανόνες πρέπει να συνεκτιμούν δεόντως τα μελήματα και τις συστάσεις της ερευνητικής κοινότητας, όπως προκύπτουν από τη συζήτηση που προκλήθηκε με την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 29ης Απριλίου 2010, με αντικείμενο την απλούστευση της εφαρμογής των προγραμμάτων-πλαισίων έρευνας, και με την επακόλουθη Πράσινη Βίβλο, της 9ης Φεβρουαρίου 2011, «Από τις προκλήσεις στις ευκαιρίες: Προς ένα κοινό πλαίσιο στρατηγικής για τη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας στην ΕΕ».

(5) Η ενδιάμεση αξιολόγηση του «Ορίζων 2020» πρέπει να περιλαμβάνει μια αξιολόγηση του νέου μοντέλου χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένου του αντίκτυπου του στα επίπεδα χρηματοδότησης, της συμμετοχής στο Ορίζων 2020 και της ελκυστικότητάς του.

(6) Η Επιτροπή ή ο σχετικός χρηματοδοτικός φορέας οφείλει να εξασφαλίσει ότι παρέχεται καθοδήγηση και ενημέρωση σε όλους τους εν δυνάμει συμμετέχοντες κατά τον χρόνο δημοσίευσης της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

⁽⁵⁾ ΕΕ C 74 E, 13.3.2012, σ. 34.

⁽⁶⁾ Απόφαση αριθ. 1982/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2007-2013) (ΕΕ L 412, 30.12.2006, σ. 1).

- (7) Προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνοχή με άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα της Ένωσης, το «Ορίζων 2020» πρέπει να εκτελεστεί με βάση τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ και τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό της Επιτροπής (ΕΕ) αριθ. 1268/2012 ⁽²⁾, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ιδιαίτερη φύση των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας.
- (8) Πρέπει να εξασφαλιστεί ολοκληρωμένη προσέγγιση, με συνένωση δραστηριοτήτων καλυπτόμενων από το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης (2007-2013) που εγκρίθηκε με την απόφαση αριθ. 1982/2006/ΕΚ, το πρόγραμμα-πλαίσιο ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας που θεσπίστηκε με την απόφαση αριθ. 1639/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾ και το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (ETI) που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 294/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾, ώστε να καταστεί ευκολότερη η συμμετοχή, να συγκροτηθεί συνεκτικότερο σύνολο μέσων και να αυξηθεί η επιστημονική και οικονομική επιρροή, με ταυτόχρονη αποφυγή άσκοπης επανάληψης προσπαθειών και κατακερματισμού. Θα πρέπει να εφαρμόζονται κοινοί κανόνες με σκοπό την εξασφάλιση συνεκτικού πλαισίου το οποίο θα διευκολύνει τη συμμετοχή σε προγράμματα που λαμβάνουν χρηματοδοτική συνεισφορά της Ένωσης από τον προϋπολογισμό του «Ορίζων 2020», περιλαμβανόμενων της συμμετοχής σε προγράμματα που διαχειρίζεται το ETI, κοινών επιχειρήσεων ή άλλων σχημάτων με βάση το άρθρο 187 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) ή της συμμετοχής σε προγράμματα αναλαμβανόμενα από κράτη μέλη με βάση το άρθρο 185 της ΣΛΕΕ.
- Ωστόσο, πρέπει να εξασφαλιστεί η ευελιξία για θέσπιση ειδικών κανόνων σε περιπτώσεις δικαιολογημένες λόγω ειδικών αναγκών των αντίστοιχων δράσεων. Προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ειδικές επιχειρησιακές ανάγκες όπως προσδιορίζονται στο πλαίσιο της σχετικής βασικής πράξης των φορέων που δημιουργούνται βάσει του άρθρου 187 της ΣΛΕΕ, πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της ΣΛΕΕ. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να προχωρήσει στις κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες της, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων. Η Επιτροπή, κατά την επεξεργασία και κατάρτιση των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, οφείλει να εξασφαλίζει την ταυτόχρονη, έγκαιρη και κατάλληλη διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
- (9) Δράσεις που επιπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού πρέπει να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και να τηρούν τις αρχές που αναγνωρίζονται μεταξύ άλλων από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτές οι δράσεις πρέπει να τηρούν όλες τις νομικές υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένου του διεθνούς δικαίου και των σχετικών αποφάσεων της Επιτροπής όπως η ανακοίνωση της Επιτροπής της 28ης Ιουνίου 2013 ⁽⁵⁾, καθώς και τις αρχές δεοντολογίας που περιλαμβάνουν και την αποφυγή της παραβίασης της ερευνητικής ακεραιότητας.
- (10) Ακολουθώντας τους στόχους της διεθνούς συνεργασίας κατά τα άρθρα 180 και 186 της ΣΛΕΕ, πρέπει να προωθηθεί η συμμετοχή νομικών οντοτήτων εγκατεστημένων σε τρίτες χώρες, καθώς και διεθνών οργανισμών. Η εφαρμογή των κανόνων πρέπει να συμμορφώνεται προς τα μέτρα που θεσπίζονται με βάση τα άρθρα 75 και 215 της ΣΛΕΕ και να τηρεί τη διεθνή νομοθεσία. Επιπλέον, η εφαρμογή των κανόνων πρέπει να λαμβάνει δεόντως υπόψη τις προϋποθέσεις συμμετοχής οντοτήτων της Ένωσης σε αντίστοιχα προγράμματα τρίτων χωρών.
- (11) Οι κανόνες πρέπει να παρέχουν συνεκτικό, περιεκτικό και διαφανές πλαίσιο για την εξασφάλιση της κατά το δυνατόν αποδοτικότερης εφαρμογής, λαμβανόμενης υπόψη της ανάγκης εύκολης πρόσβασης όλων των συμμετεχόντων μέσω απλουστευμένων διαδικασιών, ιδίως σε ό,τι αφορά τις πολύ μικρές και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Η χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης θα μπορούσε να παρέχεται υπό διάφορες μορφές.
- (12) Σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας και παράλληλα με την απαίτηση δημοσιότητας που καθορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1268/2012, η Επιτροπή οφείλει να δημοσιεύει ανοικτές προσκλήσεις υποβολής προσφορών στις ιστοσελίδες του «Ορίζων 2020», μέσω συγκεκριμένων διαύλων ενημέρωσης, και να εξασφαλίζει ευρεία διάδοση μεταξύ άλλων μέσω των εθνικών σημείων επαφής και ύστερα από αιτήσεις σε προσβάσιμη μορφή, κατά περίπτωση.
- (13) Τα κριτήρια επιλογής και παροχής της επιχορήγησης που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να εφαρμόζονται με διαφανή τρόπο και βάσει αντικειμενικών και μετρήσιμων παραμέτρων, λαμβάνοντας υπόψη τον συνολικό στόχο του «Ορίζων 2020» για την επίτευξη ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας με εύρυθμη λειτουργία.
- (14) Γενικά, η περίοδος ανάμεσα στην τελική προθεσμία υποβολής ολοκληρωμένων προτάσεων και την υπογραφή συμφωνιών επιχορήγησης με αιτούντες ή την κοινοποίηση αποφάσεων επιχορήγησης προς αυτούς πρέπει να είναι μικρότερη απ' ό,τι προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012. Σε δεόντως δικαιολογημένες περιπτώσεις και για δράσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας, πρέπει να επιτρέπεται μεγαλύτερη χρονική περίοδος.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 298 της 26.10.2012, σ. 1).

⁽²⁾ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1268/2012 της Επιτροπής, της 29ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους κανόνες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (ΕΕ L 362 της 31.12.2012, σ. 1).

⁽³⁾ Απόφαση αριθ. 1639/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2006, σχετικά με τη θέσπιση προγράμματος-πλαίσιο για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία (2007-2013) (ΕΕ L 310 της 9.11.2006, σ. 15).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 294/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2008, για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (ΕΕ L 97 της 9.4.2008, σ. 1).

⁽⁵⁾ ΕΕ C 205, 19.7.2013, σ. 9.

- (15) Η Επιτροπή πρέπει να συνεχίσει τις προσπάθειές της να απλουστεύσει τις διαδικασίες αξιοποιώντας τη βελτίωση των συστημάτων πληροφορικής, όπως η περαιτέρω επέκταση της πύλης για τους συμμετέχοντες η οποία πρέπει να λειτουργεί ως ενιαίο σημείο επαφής από τη στιγμή της δημοσίευσης των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για έργα, και εν συνεχεία της υποβολής τους, μέχρι την υλοποίηση της δράσης, με σκοπό τη δημιουργία υπηρεσίας «μίας στάσης». Το σύστημα μπορεί επίσης να ενημερώνει τους αιτούντες σχετικά με την πρόοδο και το χρονοδιάγραμμα της αίτησής τους.
- (16) Ο χειρισμός εμπιστευτικών δεδομένων και διαβαθμισμένων πληροφοριών διέπεται από ολόκληρη τη σχετική νομοθεσία της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών κανονισμών των θεσμικών οργάνων, όπως η απόφαση 2001/844/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ ⁽¹⁾ όσον αφορά τις διατάξεις περί ασφάλειας διαβαθμισμένων πληροφοριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (17) Είναι απαραίτητο να καθοριστούν ελάχιστες προϋποθέσεις συμμετοχής, οι οποίες αφενός θα ισχύουν ως γενικός κανόνας και αφετέρου θα ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες των δράσεων του «Ορίζων 2020». Ειδικότερα, πρέπει να καθοριστούν κανόνες σχετικά με το πλήθος συμμετεχόντων και τον τόπο εγκατάστασής τους. Στην περίπτωση δράσης χωρίς τη συμμετοχή οντότητας εγκατεστημένης σε κράτος μέλος, πρέπει να επιδιώκεται η επίτευξη των στόχων των άρθρων 173 και 179 της ΣΛΕΕ.
- (18) Δυνάμει της απόφασης 2001/822/ΕΚ του Συμβουλίου ⁽²⁾, νομικές οντότητες των υπερπόντιων χωρών και εδαφών είναι επιλέξιμες για συμμετοχή στο «Ορίζων 2020» υπό τις ειδικές προϋποθέσεις που ορίζονται στην εν λόγω απόφαση.
- (19) Η Επιτροπή οφείλει να εξετάσει τον χρόνο δημοσίευσης προσκλήσεων σχετικών με την υποβολή προτάσεων και υποβολής αιτημάτων για χορήγηση πληροφοριών λαμβάνοντας υπόψη, ει δυνατόν, τις συνηθισμένες περιόδους διακοπών.
- (20) Όσον αφορά τις απορριφθείσες προτάσεις, η Επιτροπή παρέχει στοιχεία στους αιτούντες.
- (21) Η ύπαρξη σαφών και διαφανών μηχανισμών κατάρτισης προσφορών σχετικών με την υποβολή προτάσεων για συγκεκριμένα θέματα θα επιτρέψει τη δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού, θα αυξήσει την ελκυστικότητα του Ορίζοντα 2020 και την αύξηση της συμμετοχής.
- (22) Σε όλες τις πτυχές του «Ορίζων 2020» η Επιτροπή οφείλει να ενεργεί σύμφωνα με τις αρχές του ευρωπαϊκού κώδικα
- ορθής διοικητικής συμπεριφοράς όπως εκτίθεται στο παράρτημα της απόφασης 2000/633/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ της Επιτροπής ⁽³⁾.
- (23) Είναι αναγκαίος ο καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων για χρηματοδότηση από την Ένωση συμμετεχόντων σε δράσεις του «Ορίζων 2020». Προκειμένου να μειωθεί η πολυπλοκότητα των υφιστάμενων κανόνων χρηματοδότησης, πρέπει να υιοθετηθεί απλουστευμένο σύστημα απόδοσης δαπανών με αυξημένη χρήση εφάπαξ ποσών, σταθερών ποσοστών και μοναδιαίων δαπανών.
- (24) Τα ποσοστά απόδοσης του παρόντος κανονισμού αναφέρονται ως ανώτατο όριο προκειμένου να τηρηθεί η απαίτηση περί μη κερδοσκοπίας και η αρχή της συγχρηματοδότησης, καθώς και να επιτραπεί στους συμμετέχοντες να ζητούν χαμηλότερο ποσοστό. Κατ' αρχήν ωστόσο τα ποσοστά απόδοσης πρέπει να είναι 100 ή 70 %.
- (25) Οι ορισμοί του ΟΟΣΑ όσον αφορά το επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας (TRL) πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στην ταξινόμηση των δραστηριοτήτων τεχνολογικής έρευνας, ανάπτυξης προϊόντος και επίδειξης.
- (26) Ειδικές προκλήσεις στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας πρέπει να αντιμετωπίζονται με νέες μορφές χρηματοδότησης όπως έπαθλα, προεμπορική προμήθεια και δημόσια προμήθεια καινοτόμων λύσεων, το ειδικό μέσο για τις ΜΜΕ και το σχέδιο δράσης «Επιτάχυνση της Καινοτομίας» που απαιτούν ειδικούς κανόνες.
- (27) Προκειμένου να τηρούνται ίσοι όροι για όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην εσωτερική αγορά, πρέπει η χρηματοδότηση που προβλέπεται στο «Ορίζων 2020» να σχεδιάζεται σύμφωνα με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των δημόσιων δαπανών και να αποτρέπονται στρεβλώσεις της αγοράς, όπως ο παραγκωνισμός της ιδιωτικής χρηματοδότησης, η δημιουργία αναποτελεσματικών μηχανισμών αγοράς ή η διατήρηση μη αποδοτικών επιχειρήσεων. Για δράσεις καινοτομίας θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε να εξασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση αυτών δεν στρεβλώνει τον ανταγωνισμό ούτε παραμβαίνει στην αγορά χωρίς να συντρέχουν επαρκείς λόγοι.
- (28) Τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης πρέπει να προστατεύονται με αναλογικά μέτρα σε όλη τη διάρκεια του κύκλου δαπάνης, διασφαλίζοντας την κατάλληλη ισορροπία μεταξύ εμπιστοσύνης και ελέγχου.
- (29) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, οι κανόνες θα πρέπει να αποτελέσουν τη βάση για πιο ευρεία αποδοχή των συνηθισμένων λογιστικών πρακτικών των δικαιούχων.

⁽¹⁾ Απόφαση 2001/844/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ της Επιτροπής, της 29ης Νοεμβρίου 2001, για την τροποποίηση του εσωτερικού κανονισμού της (ΕΕ L 317 της 3.12.2001, σ. 1).

⁽²⁾ 2001/822/ΕΚ: Απόφαση του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2001, για τη σύνδεση των Υπερπόντιων Χωρών και Εδαφών με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα («Overseas association») (ΕΕ L 314 της 30.11.2001, σ. 1).

⁽³⁾ 2000/633/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ: Απόφαση της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2000, για την τροποποίηση του εσωτερικού της κανονισμού (ΕΕ L 267, 20.10.2000, σ. 63.)

- (30) Το Ταμείο Εγγυήσεων των Συμμετεχόντων, που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ)αριθ. 1906/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (1), και το οποίο διαχειρίζεται η Επιτροπή, έχει αποδειχθεί σημαντικός μηχανισμός που μετριάξει τους κινδύνους τους συνδεδεμένους με τα ποσά που οφείλονται και δεν αποδίδονται από συμμετέχοντες αδυνατούντες να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους. Συνεπώς, πρέπει να συσταθεί νέο Ταμείο Εγγυήσεων των Συμμετεχόντων («Ταμείο»). Για τη διασφάλιση αποδοτικότερης διαχείρισης και καλύτερης κάλυψης κινδύνου των συμμετεχόντων, το Ταμείο πρέπει να καλύπτει δράσεις του προγράμματος που δρομολογείται με την απόφαση αριθ. 1982/2006/ΕΚ, στα πλαίσια του προγράμματος που δρομολογείται με την απόφαση 2006/970/Ευρατόμ του Συμβουλίου (2), του προγράμματος που δρομολογείται με την απόφαση 2012/93/Ευρατόμ (3), καθώς και δράσεις βάσει του «Ορίζων 2020» και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1314/2013 του Συμβουλίου (4). Από το Ταμείο δεν πρέπει να καλύπτονται προγράμματα που διαχειρίζονται οντότητες άλλες από τους χρηματοδοτικούς φορείς της Ένωσης.
- (31) Με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας, πρέπει να δημοσιεύονται τα ονόματα εμπειρογνομένων που έχουν συνδράμει την Επιτροπή ή αρμόδιους φορείς χρηματοδότησης στην εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Σε περίπτωση που η δημοσίευση του ονόματος θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια ή την ακεραιότητα του εμπειρογνώμονα ή θα μπορούσε να αποβεί αδικαιολογήτως επίζημια για την ιδιωτική ζωή του/της, η Επιτροπή ή ο φορέας χρηματοδότησης πρέπει να είναι σε θέση να αποφεύγουν τη δημοσίευση αυτών των ονομάτων.
- (32) Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σχετιζόμενων με τους εμπειρογνώμονες πρέπει να διεξάγεται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (5).
- (33) Πρέπει να τεθούν κανόνες που διέπουν την εκμετάλλευση και τη διάδοση των αποτελεσμάτων, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι συμμετέχοντες προστατεύουν, εκμεταλλεύονται και διαδίδουν αυτά τα αποτελέσματα καταλλήλως, και ειδικότερα να προβλέπεται η δυνατότητα συμπληρωματικών προϋποθέσεων εκμετάλλευσης υπέρ των ευρωπαϊκών στρατηγικών συμφερόντων. Συμμετέχοντες που έχουν λάβει χρηματοδότηση από την Ένωση και σχεδιάζουν να αξιοποιήσουν τα αποτελέσματα που παράγονται με αυτή τη χρηματοδότηση κυρίως σε τρίτες χώρες που δεν είναι συνδεδεμένες με το πρόγραμμα «Ορίζων 2020», θα πρέπει να αναφέρουν πώς η παρεχόμενη από την Ένωση χρηματοδότηση θα ωφελήσει τη συνολική ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης (αρχή της αμοιβαιότητας), όπως ορίζεται στη συμφωνία επιχορήγησης.
- (34) Στην περίπτωση έρευνας που μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω ανάπτυξη καινοτόμων ιατρικών τεχνολογιών (π.χ. φάρμακα, εμβόλια ή ιατρική διάγνωση), πρέπει να ληφθούν μέτρα για να εξασφαλιστεί η άμεση εκμετάλλευση και διάδοση των αποτελεσμάτων, όπου κρίνεται σκόπιμο.
- (35) Παρά την επιτυχία των μέσων δανειακής και κεφαλαιακής χρηματοδότησης που ήδη διαθέτει η Ένωση για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία καθώς και οικονομική μεγέθυνση, η πρόσβαση σε κεφάλαια κινδύνου παραμένει πολύ σημαντικό ζήτημα, ιδίως για τις καινοτόμες ΜΜΕ. Προκειμένου να χρησιμοποιηθούν πιο αποτελεσματικά, πρέπει να επιτραπεί τα μέσα αυτά να συνδυάζονται μεταξύ τους και με επιχορηγήσεις που χρηματοδοτούνται ιδίως από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος «Ορίζων 2020». Επιπλέον η Επιτροπή οφείλει να εξασφαλίσει ιδίως τη συνέχεια της Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης Καταμερισμού του Κινδύνου (ΧΔΚΚ), που δημιουργήθηκε με την απόφαση αριθ. 1982/2006/ΕΚ και του αρχικού σταδίου της Διευκόλυνσης για ΜΜΕ Υψηλής Ανάπτυξης και Καινοτόμες (GIF1), που έχει συσταθεί με βάση την απόφαση αριθ. 1639/2006/ΕΚ στο πλαίσιο των διάδοχων μέσων δανειακής και κεφαλαιακής χρηματοδότησης βάσει του Ορίζων 2020, της «Υπηρεσίας παροχής δανείων και εγγυήσεων της Ένωσης για έρευνα και καινοτομία» και των «Μέσων κεφαλαιακής συμμετοχής της Ένωσης για έρευνα και καινοτομία» αντίστοιχα. Στο πλαίσιο αυτό τα έσοδα και οι επιστροφές που παράγονται από οποιοδήποτε εκ των ανωτέρω χρηματοδοτικών μέσων πρέπει να συνεπάγονται άμεσα οφέλη για τα χρηματοδοτικά μέσα που θεσπίζονται δυνάμει του Ορίζων 2020.
- (36) Η Επιτροπή οφείλει να εξασφαλίσει επαρκή συμπληρωματικότητα μεταξύ του μέσου ΜΜΕ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» και των χρηματοδοτικών μέσων του προγράμματος «Ορίζων 2020» και του προγράμματος COSME που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1287/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (6), καθώς και των προγραμμάτων και μέσων που δημιουργούνται από κοινού με κράτη μέλη, όπως το κοινό πρόγραμμα Eurostars (7).
- (37) Για λόγους ασφαλείας δικαίου και σαφήνειας, πρέπει να καταργηθεί ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1906/2006,
- (1) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1906/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, με τον οποίο καθορίζονται οι κανόνες συμμετοχής επιχειρήσεων, ερευνητικών κέντρων και πανεπιστημίων στις δράσεις που αναλαμβάνονται βάσει του έβδομου προγράμματος-πλαίσιο και οι κανόνες διάδοσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων (2007-2013) (ΕΕ L 391, 30.12.2006, σ. 1).
- (2) Απόφαση 2006/970/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων πυρηνικής έρευνας και κατάρτισης (2007 έως 2011) της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) (ΕΕ L 400, 30.12.2006, σ. 60).
- (3) 2012/93/Ευρατόμ: Απόφαση του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2011, για το πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων πυρηνικής έρευνας και εκπαίδευσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (2012-2013) (ΕΕ L 47 της 18.2.2012, σ. 25)
- (4) Κανονισμός (Ευρατόμ) αριθ. 1314/2013 του Συμβουλίου, σχετικά με το πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (2014-2018), οι οποίες συμπληρώνουν το «Ορίζων 2020» – Πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας (Βλέπε σελίδα 948 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας)
- (5) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 8, 12.1.2001, σ. 1.)
- (6) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1287/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11 Δεκεμβρίου 2013 για τη θέσπιση προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (2014 - 2020) και την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1639/2006/ΕΚ (Βλέπε σελίδα 33 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).
- (7) Απόφαση αριθ. 743/2008/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008, περί της συμμετοχής της Κοινότητας σε πρόγραμμα έρευνας και ανάπτυξης ορισμένων κρατών μελών, το οποίο στηρίζει τις ΜΜΕ που διεξάγουν έρευνα και ανάπτυξη (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) (ΕΕ L 201 της 30.7.2008, σ. 58).

ΕΞΕΛΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΤΙΤΛΟΣ I

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός ορίζει ειδικούς κανόνες συμμετοχής σε έμμεσες δράσεις αναλαμβανόμενες με βάση τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1291/2013, περιλαμβανόμενης της συμμετοχής σε έμμεσες δράσεις χρηματοδοτούμενες από φορείς χρηματοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού.

Ο παρών κανονισμός ορίζει επίσης τους κανόνες που διέπουν την εκμετάλλευση και τη διάδοση των αποτελεσμάτων.

2. Με την επιφύλαξη των ειδικών κανόνων του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι σχετικοί κανόνες του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/201 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1268/2012.

3. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 294/2008 ή οποιαδήποτε βασική πράξη αναθέτει καθήκοντα εκτέλεσης προϋπολογισμού σε φορέα χρηματοδότησης βάσει του άρθρου 185 της ΣΛΕΕ μπορεί να ορίζει κανόνες αποκλίνοντες από εκείνους του παρόντος κανονισμού. Προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ειδικές επιχειρησιακές ανάγκες τους όπως καθορίζονται στο πλαίσιο της σχετικής βασικής πράξης, ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 56 σε ό,τι αφορά τους φορείς χρηματοδότησης που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 187 της ΣΛΕΕ σχετικά με:

- α) τους όρους για τη συμμετοχή σε προσκλήσεις υποβολής προ-σφορών που δημοσιεύουν οι φορείς χρηματοδότησης οι οποίοι θεσπίζονται στον τομέα της αεροναυπηγικής με σκοπό να μειωθεί ο ελάχιστος αριθμός συμμετεχόντων που ορίζεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1·
- β) την επιλεξιμότητα για χρηματοδότηση όπως ορίζεται στο άρθρο 10, επιτρέποντας σε φορείς χρηματοδότησης που θεσπίζονται στον τομέα των βιομηχανιών βιολογικής χρήσης και των καινοτόμων φαρμάκων να περιορίζουν την επιλεξιμότητα για χρηματοδότηση σε συγκεκριμένα είδη συμμετεχόντων·
- γ) τους κανόνες που διέπουν την εκμετάλλευση και τη διάδοση αποτελεσμάτων οι οποίοι επιτρέπουν στους φορείς χρηματοδότησης που θεσπίζονται στον τομέα των καινοτόμων φαρμάκων:

(i) να επεκτείνουν τις δυνατότητες μεταβίβασης και αδειοδότησης των αποτελεσμάτων και του κεκτημένου για συνδεδεμένες οντότητες, αγοραστές και τυχόν διάδοχη οντότητα, σύμφωνα με τη συμφωνία επιχορήγησης και χωρίς τη σύμφωνη γνώμη των υπόλοιπων συμμετεχόντων που αναφέρεται στο άρθρο 44 παράγραφος 1 και 2·

(ii) να επιτρέπουν τη σύναψη ειδικών συμφωνιών για δικαιώματα πρόσβασης σε κεκτημένο για την ανάπτυξη αποτελεσμάτων με σκοπό τη διάθεση στο εμπόριο ή τη διάθεση στο εμπόριο των ιδίων των αποτελεσμάτων (άμεση εκμετάλλευση), όπως αναφέρεται στο άρθρο 48 παράγραφος 2 ως 4·

(iii) να συμπληρώνουν τους κανόνες θεσπίζοντας διατάξεις περί ιδιοκτησίας και πρόσβασης σε δεδομένα, γνώση και πληροφορίες που βρίσκονται εκτός των στόχων μιας δράσης και που δεν είναι απαραίτητα για την υλοποίηση και την εκμετάλλευση της δράσης («sideground»), όπως αναφέρεται στο άρθρο 41 παράγραφος 2 και στα άρθρα 45 έως 48·

(iv) να επεκτείνουν τους κανόνες για την εκμετάλλευση σε σκοπούς διαφορετικούς από την υλοποίηση της δράσης (ερευνητικοί σκοποί) ή την ανάπτυξη αποτελεσμάτων με σκοπό τη διάθεση στο εμπόριο ή τη διάθεση στο εμπόριο των ιδίων των αποτελεσμάτων (άμεση εκμετάλλευση), όπως αναφέρεται στο άρθρο 48·

(v) να ορίζουν συγκεκριμένα κριτήρια με βάση τα οποία επιτρέπεται η παραχώρηση περαιτέρω άδειας εκμετάλλευσης μεταξύ δύο συμμετεχόντων στην ίδια δράση, όπως αναφέρεται στο άρθρο 46 παράγραφος 2·

(vi) να επεκτείνουν, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στη συμφωνία κοινοπραξίας του άρθρου 24 παράγραφος 2, τα δικαιώματα πρόσβασης συμμετεχόντων, των συνδεδεμένων οντοτήτων τους και τρίτων μερών ως δικαιοδόχων σε αποτελέσματα ή κεκτημένο για σκοπούς διαφορετικούς της υλοποίησης της δράσης (ερευνητικοί σκοποί) υπό τις κατάλληλες προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών όρων, ή την ανάπτυξη αποτελεσμάτων με σκοπό τη διάθεση στο εμπόριο ή τη διάθεση στο εμπόριο των ιδίων των αποτελεσμάτων (άμεση εκμετάλλευση), όπως αναφέρεται στα άρθρα 46 έως 48·

(vii) να εξαρτούν τα δικαιώματα πρόσβασης για άμεση εκμετάλλευση από τη συμφωνία ανάμεσα στους σχετικούς συμμετέχοντες, όπως αναφέρεται στο άρθρο 48·

(viii) να καθιστούν προαιρετική τη διάδοση μέσω επιστημονικής δημοσίευσης με τη μορφή ανοικτής πρόσβασης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 43 παράγραφος 2·

δ) τη χρηματοδότηση των δράσεων, επιτρέποντας στους φορείς χρηματοδότησης στον τομέα των ηλεκτρονικών εξαρτημάτων και συστημάτων να εφαρμόζουν διαφορετικά ποσοστά χρηματοδότησης από αυτά που ορίζονται στο άρθρο 28 παράγραφος 3 σε περιπτώσεις όπου ένα ή περισσότερα κράτη μέλη συγχρηματοδοτούν έναν συμμετέχοντα ή μια δράση.

Φορέας χρηματοδότησης στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα εκτέλεσης προϋπολογισμού δυνάμει των σημείων i) ή ii) του στοιχείου γ) του άρθρου 58 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, μπορεί να εφαρμόζει κανόνες που παρεκκλίνουν από τους κανόνες που ορίζει ο παρών κανονισμός, υπό τον όρο να συμφωνήσει η Επιτροπή, αν αυτό υπαγορεύεται από τις επιχειρησιακές ανάγκες του.

4. Ο παρών κανονισμός δεν ισχύει για άμεσες δράσεις εκτελούμενες από το Κοινό Κέντρο Ερευνών (ΚΚΕΡ).

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- (1) «δικαιώματα πρόσβασης» σημαίνει δικαιώματα χρήσης αποτελεσμάτων ή κεκτημένου υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται με βάση τον παρόντα κανονισμό·
- (2) «συνδεδεμένη οντότητα» σημαίνει νομική οντότητα που τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο συμμετέχοντα, ή υπό τον ίδιο άμεσο ή έμμεσο έλεγχο όπως ο συμμετέχων, ή ελέγχει άμεσα ή έμμεσα συμμετέχοντα. Ο έλεγχος μπορεί να λαμβάνει οποιαδήποτε από τις μορφές που καθορίζονται στο άρθρο 8 παράγραφος 2·
- (3) «συνδεδεμένη χώρα» σημαίνει τρίτη χώρα η οποία αποτελεί μέρος διεθνούς συμφωνίας με την Ένωση, όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1291/2013·
- (4) «κεκτημένο» σημαίνει οποιαδήποτε δεδομένα, τεχνογνωσία και/ή πληροφορίες, κάθε μορφής ή είδους, υλικά ή άυλα, συμπεριλαμβανομένων οιονδήποτε δικαιωμάτων, όπως τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, τα οποία (i) κατέχονταν από συμμετέχοντες πριν από την προσχώρησή τους στη δράση, (ii) απαιτούνται για την εκτέλεση της δράσης ή για την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της δράσης και (iii) προσδιορίστηκαν από τους συμμετέχοντες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 45·
- (5) «βασική πράξη» σημαίνει νομική πράξη που εκδόθηκε από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης με μορφή κανονισμού, οδηγίας ή απόφασης υπό την έννοια του άρθρου 288 της ΣΛΕΕ που παρέχει νομική βάση για τη δράση·
- (6) «καινοτόμος δράση» σημαίνει δράση που αποτελείται κατά κύριο λόγο από δραστηριότητες που στοχεύουν άμεσα στην κατάρτιση σχεδίων και ρυθμίσεων ή στον σχεδιασμό νέων, τροποποιημένων ή βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών ή υπηρεσιών. Για τον σκοπό αυτό μπορούν να περιλαμβάνουν παραγωγή πρωτοτύπου, εκτέλεση δοκιμών, επίδειξη, πιλοτική εφαρμογή, ευρείας κλίμακας επικύρωση προϊόντων και εμπορική αναπαραγωγή·

(7) «δράση συντονισμού και στήριξης» σημαίνει δράση συνιστάμενη πρωταρχικά σε συνοδευτικά μέτρα όπως τυποποίηση, διάδοση, αύξηση ευαισθητοποίησης και επικοινωνία, δικτύωση, υπηρεσίες συντονισμού ή στήριξης, διάλογοι πολιτικής και εξάσκηση και μελέτες για αμοιβαία μάθηση, περιλαμβανομένων κατασκευαστικών μελετών για νέα υποδομή, και μπορεί επίσης να περιλαμβάνει συμπληρωματικές δραστηριότητες δικτύωσης και συντονισμού ανάμεσα σε προγράμματα σε διαφορετικές χώρες·

(8) «διάδοση» σημαίνει τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων με κάθε πρόσφορο μέσο (άλλο από εκείνα που απορρέουν από την προστασία ή την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων), μεταξύ άλλων μέσω επιστημονικών δημοσιεύσεων σε οποιοδήποτε μέσο·

(9) «εκμετάλλευση» σημαίνει χρησιμοποίηση των αποτελεσμάτων στο πλαίσιο περαιτέρω ερευνητικών δραστηριοτήτων, διαφορετικών από εκείνες που καλύπτονται από τη συγκεκριμένη δράση, ή για την ανάπτυξη, δημιουργία και διάθεση στην αγορά ενός προϊόντος ή μιας διαδικασίας ή για τη δημιουργία και παροχή μιας υπηρεσίας ή για δραστηριότητες τυποποίησης·

(10) «θεμιτές και λογικές προϋποθέσεις» σημαίνει τις κατάλληλες προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων ενδεχόμενων οικονομικών όρων ή συνθηκών ατέλειας, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές περιστάσεις της αίτησης πρόσβασης, για παράδειγμα την πραγματική ή δυνητική αξία των αποτελεσμάτων ή του κεκτημένου επί των οποίων ζητείται πρόσβαση και/ή από το πεδίο εφαρμογής, τη διάρκεια ισχύος ή άλλα χαρακτηριστικά της προβλεπόμενης εκμετάλλευσης·

(11) «φορέας χρηματοδότησης» σημαίνει φορέα ή αρχή, πλην της Επιτροπής, όπως αναφέρεται στο στοιχείο γ) του άρθρου 58 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, στον οποίο η Επιτροπή έχει αναθέσει καθήκοντα εκτέλεσης προϋπολογισμού σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1291/2013·

(12) «διεθνής οργανισμός ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος» σημαίνει διεθνή οργανισμό, του οποίου η πλειονότητα των μελών είναι κράτη μέλη ή συνδεδεμένες χώρες και του οποίου οι κύριοι στόχοι είναι η προώθηση της επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας στην Ευρώπη·

(13) «νομική οντότητα» σημαίνει οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο ή οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο έχει συσταθεί και αναγνωρίζεται ως τέτοιο με βάση εθνικό δίκαιο, το δίκαιο της ΕΕ ή το διεθνές δίκαιο και έχει νομική προσωπικότητα και μπορεί, ενεργώντας για ίδιο λογαριασμό, να ασκεί δικαιώματα και να υπόκειται σε υποχρεώσεις·

(14) «μη κερδοσκοπική νομική οντότητα» σημαίνει νομική οντότητα η οποία εκ νομικής μορφής είναι μη κερδοσκοπική ή έχει ευθύνη βάσει νόμου ή κανονιστικής ρυθμίσεως να μην διανέμει κέρδη στους μετόχους της ή σε μεμονωμένα μέλη·

- (15) «συμμετέχων» σημαίνει κάθε νομική οντότητα που εκτελεί δράση ή μέρος δράσης στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 και υπέχει δικαιώματα και υποχρεώσεις έναντι της Ένωσης ή άλλου φορέα χρηματοδότησης με βάση τον παρόντα κανονισμό·
- (16) «συγχρηματοδοτούμενη δράση προγράμματος» σημαίνει δράση μέσω επιχορήγησης, με κύριο σκοπό τη συμπλήρωση μεμονωμένων προσκλήσεων ή προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από οντότητες, άλλες από χρηματοδοτικούς φορείς της Ένωσης, διαχειριζόμενα προγράμματα έρευνας και καινοτομίας. Μια συγχρηματοδοτούμενη δράση προγράμματος μπορεί επίσης να περιλαμβάνει συμπληρωματικές δραστηριότητες δικτύωσης και συντονισμού μεταξύ προγραμμάτων σε διάφορες χώρες·
- (17) «προεμπορική προμήθεια» σημαίνει προμήθεια υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης που περιλαμβάνει καταμερισμό επικινδυνότητας-ωφέλειας υπό προϋποθέσεις αγοράς, και ανταγωνιστική ανάπτυξη κατά φάσεις, σε περιπτώσεις στις οποίες υφίσταται σαφής διαχωρισμός μεταξύ των υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης που παρέχονται και της διάθεσης εμπορικών ποσοτήτων τελικών προϊόντων·
- (18) «δημόσια προμήθεια καινοτόμων λύσεων» σημαίνει προμήθεια κατά την οποία οι αναθέτουσες αρχές ενεργούν ως εναρκτήριος πελάτης για καινοτόμα αγαθά ή υπηρεσίες που δεν είναι ακόμη διαθέσιμα εμπορικά σε ευρεία κλίμακα, και μπορεί να περιλαμβάνει δοκιμές συμμόρφωσης·
- (19) «αποτελέσματα» σημαίνει κάθε είδους υλικά ή άυλα αποτελέσματα της δράσης, όπως δεδομένα, γνώσεις και πληροφορίες, που παράγονται κατά τη δράση με οποιαδήποτε μορφή ή οποιοδήποτε είδους, είτε προστατεύονται είτε όχι, καθώς και κάθε είδους δικαιώματα συνδέονται με αυτά, στα οποία περιλαμβάνονται δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας·
- (20) «ΜΜΕ» σημαίνει πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στη σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ ⁽¹⁾·
- (21) «πρόγραμμα εργασίας» σημαίνει το έγγραφο που έχει εκδοθεί από την Επιτροπή για την εκτέλεση του ειδικού προγράμματος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 της απόφασης αριθ. 2013/743/ΕΕ του Συμβουλίου ⁽²⁾·
- (22) «σχέδιο εργασίας» σημαίνει το έγγραφο που είναι παρόμοιο με το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής το οποίο έχει υιοθετηθεί από φορείς χρηματοδότησης που έχουν αναλάβει μέρος της υλοποίησης του «Ορίζων 2020» σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1291/2013.

⁽¹⁾ Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124, 20.5.2003 σ. 36).

⁽²⁾ Απόφαση αριθ. 2013/743/ΕΕ του Συμβουλίου της 11 Δεκεμβρίου 2013 για τη θέσπιση του Ειδικού προγράμματος υλοποίησης του «Ορίζων 2020»—Πρόγραμμα πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας(2014-2020) (βλέπε σελίδα 965 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας)

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, κάθε οντότητα η οποία δεν διαθέτει νομική προσωπικότητα με βάση το ισχύον εθνικό δίκαιο θεωρείται ότι εξομοιώνεται με νομική οντότητα, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 131 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και στο άρθρο 198 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1268/2012, οι οποίες θεσπίζονται κατ' εφαρμογή αυτού.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού δεν θεωρούνται φορείς χρηματοδότησης οι αποδέκτες επιχορηγήσεων.

Άρθρο 3

Εμπιστευτικότητα

Με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων των συμφωνιών εφαρμογής, αποφάσεων ή συμβάσεων, κάθε είδους δεδομένα, γνώσεις και πληροφορίες που ανακοινώνονται στο πλαίσιο δράσης ως εμπιστευτικού χαρακτήρα τηρούνται εμπιστευτικά, λαμβανόμενης δεόντως υπόψη της νομοθεσίας της Ένωσης που αφορά την προστασία και την πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες.

Άρθρο 4

Διαθεσιμότητα πληροφοριών

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 3, εφόσον ζητηθεί, η Επιτροπή καθιστά διαθέσιμες στα θεσμικά όργανα, φορείς ή οργανισμούς της Ένωσης, σε κάθε κράτος μέλος ή συνδεδεμένη χώρα όλες τις πρόσφορες πληροφορίες που έχει στην κατοχή της όσον αφορά αποτελέσματα που παράγει συμμετέχων σε μια δράση ο οποίος έχει χρηματοδοτηθεί από την Ένωση, εφόσον πληρούνται οι δύο ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) οι συγκεκριμένες πληροφορίες είναι σχετικές με τη δημόσια πολιτική·

β) οι συμμετέχοντες δεν έχουν προβάλει βάσιμους και επαρκείς λόγους απόκρυψης των συγκεκριμένων πληροφοριών.

Σε δράσεις στο πλαίσιο του ειδικού στόχου «Προστατευμένες κοινωνίες – Προστασία της ελευθερίας και της ασφάλειας της Ευρώπης και των πολιτών της», η Επιτροπή, εφόσον ζητηθεί, καθιστά διαθέσιμη σε θεσμικά όργανα, φορείς ή οργανισμούς της ΕΕ ή σε εθνικές αρχές κρατών μελών κάθε πρόσφορη πληροφορία που έχει στην κατοχή της όσον αφορά αποτελέσματα που παράγει συμμετέχων σε μια δράση ο οποίος έχει χρηματοδοτηθεί από την Ένωση. Η Επιτροπή ενημερώνει τον συμμετέχοντα σχετικά με την κοινοποίηση αυτή. Σε περίπτωση που κράτος μέλος ή θεσμικό όργανο, φορέας ή οργανισμός της Ένωσης ζητεί την κοινοποίηση των πληροφοριών, η Επιτροπή ενημερώνει όλα τα κράτη μέλη σχετικά με την κοινοποίηση αυτή.

2. Η παροχή πληροφοριών σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεν θεωρείται σε καμία περίπτωση ότι μεταβιβάζει στους παραλήπτες δικαιώματα ή υποχρεώσεις της Επιτροπής ή των συμμετεχόντων. Ωστόσο, οι παραλήπτες χειρίζονται αυτές τις πληροφορίες ως εμπιστευτικές, εκτός αν οι πληροφορίες δημοσιοποιηθούν ή καταστούν διαθέσιμες στο κοινό από τους συμμετέχοντες, ή έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή χωρίς περιορισμούς εμπιστευτικότητας. Σχετικά με τις διαβαθμισμένες πληροφορίες, ισχύουν οι κανόνες της Επιτροπής για την ασφάλεια.

Άρθρο 5

Κατευθυντήριες γραμμές και πληροφόρηση για δυνητικούς συμμετέχοντες

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1268/2012, η Επιτροπή ή οι σχετικοί χρηματοδοτικοί φορείς εξασφαλίζουν ότι παρέχονται σε όλους τους δυνητικούς συμμετέχοντες επαρκείς κατευθυντήριες γραμμές και πληροφόρηση κατά τον χρόνο δημοσίευσης της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, ιδίως όσον αφορά την ισχύουσα πρότυπη συμφωνία επιχορήγησης.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Γενικός διαταξίσι

Άρθρο 6

Μορφές χρηματοδότησης

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1291/2013, η χρηματοδότηση μπορεί να λαμβάνει μία ή περισσότερες από τις μορφές τις προβλεπόμενες στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, και ειδικότερα επιχορηγήσεις, έπαθλα, προμήθεια και χρηματοπιστωτικά μέσα.

Άρθρο 7

Νομικές οντότητες που μπορούν να συμμετέχουν σε δράσεις

1. Κάθε νομική οντότητα, ανεξαρτήτως του τύπου εγκατάστασής της, ή διεθνείς οργανισμοί μπορούν να συμμετέχουν σε δράσεις εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος κανονισμού καθώς και όλες οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο σχετικό πρόγραμμα εργασίας ή στο σχέδιο εργασίας.

2. Το σχετικό πρόγραμμα εργασίας μπορεί να περιορίζει τη συμμετοχή στο «Ορίζων 2020» ή σε μέρη του για νομικές οντότητες εγκατεστημένες σε τρίτες χώρες όπου οι προϋποθέσεις συμμετοχής νομικών οντοτήτων από κράτη μέλη, ή των οικείων συνδεδεμένων οντοτήτων που είναι εγκατεστημένες σε τρίτη χώρα, στα προγράμματα έρευνας και καινοτομίας της τρίτης χώρας θεωρούνται από την Επιτροπή επιζήμιες για τα συμφέροντα της Ένωσης.

3. Το σχετικό πρόγραμμα εργασίας ή σχέδιο εργασίας μπορεί να αποκλείει οντότητες που δεν είναι σε θέση να προσκομίσουν ικανοποιητικές εγγυήσεις ασφαλείας, περιλαμβανόμενης της έρευνας ασφαλείας για το προσωπικό, εφόσον αυτή η έρευνα δικαιολογείται για λόγους ασφαλείας.

4. Το ΚΚΕρ μπορεί να συμμετέχει σε δράσεις με τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις όπως οι νομικές οντότητες οι εγκατεστημένες σε κράτος μέλος.

Άρθρο 8

Ανεξαρτησία

1. Δύο νομικές οντότητες λογίζονται ως ανεξάρτητες μεταξύ τους όταν καμία από τις δύο δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο της άλλης, ούτε υπό τον ίδιο άμεσο ή έμμεσο έλεγχο με την άλλη.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ο έλεγχος μπορεί, μεταξύ άλλων, να λαμβάνει μία από τις κατωτέρω μορφές:

- α) άμεση ή έμμεση κατοχή ποσοστού ανώτερου του 50 % επί της ονομαστικής αξίας του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου της οικείας νομικής οντότητας, ή της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή εταίρων της συγκεκριμένης οντότητας·
- β) άμεση ή έμμεση κατοχή, εκ των πραγμάτων ή εκ του νόμου, της εξουσίας λήψης αποφάσεων στην οικεία νομική οντότητα.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 δεν θεωρείται ότι συνιστούν, καθαυτές, σχέσεις ελέγχου οι κατωτέρω σχέσεις μεταξύ νομικών οντοτήτων:

- α) άμεση ή έμμεση κατοχή από τον ίδιο οργανισμό δημοσίων επενδύσεων, θεσμικό επενδυτή ή την ίδια εταιρεία επιχειρηματικού κεφαλαίου ποσοστού ανώτερου του 50 % επί της ονομαστικής αξίας του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου ή της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων·
- β) οι υπόψη νομικές οντότητες ανήκουν ή εποπτεύονται από τον ίδιο δημόσιο φορέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Επιχορηγήσεις

Τμήμα I

Διαδικασία παροχής της επιχορήγησης

Άρθρο 9

Προϋποθέσεις συμμετοχής

1. Ισχύουν οι ακόλουθες ελάχιστες προϋποθέσεις:
  - α) σε κάθε δράση συμμετέχουν τουλάχιστον τρεις νομικές οντότητες·
  - β) καθεμία από τις τρεις νομικές οντότητες πρέπει να είναι εγκατεστημένη σε διαφορετικό κράτος μέλος ή συνδεδεμένη χώρα· και
  - γ) οι τρεις νομικές οντότητες του σημείου β) είναι ανεξάρτητες αλλήλων υπό έννοια του άρθρου 8.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, όταν ένας από τους συμμετέχοντες είναι το ΚΚΕρ ή διεθνής οργανισμός ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή οντότητα συσταθείσα κατά το δίκαιο της Ένωσης, λογίζεται ως εγκατεστημένος σε κράτος μέλος ή συνδεδεμένη χώρα διαφορετικά εκείνων στα οποία είναι εγκατεστημένος άλλος συμμετέχων στην ίδια δράση.

3. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 1 η ελάχιστη προϋπόθεση είναι η συμμετοχή μίας νομικής οντότητας εγκατεστημένης σε κράτος μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα, στην περίπτωση:

- α) δράσεων έρευνας αιχμής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (ΕΣΕ),
- β) του μέσου για τις ΜΜΕ, όταν η δράση έχει σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία,
- γ) συγχρηματοδοτούμενης δράσης προγράμματος και
- δ) σε δικαιολογημένες περιπτώσεις προβλεπόμενες στο πρόγραμμα εργασίας ή στο σχέδιο εργασίας,

4. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 1, στην περίπτωση δράσεων συντονισμού και στήριξης και δράσεων κατάρτισης και κινητικότητας, η ελάχιστη προϋπόθεση είναι η συμμετοχή μίας νομικής οντότητας.

5. Εφόσον κρίνεται σκόπιμο και δικαιολογείται δεόντως, στα προγράμματα εργασίας ή στα σχέδια εργασίας μπορεί να προβλέπονται πρόσθετες προϋποθέσεις ανάλογα με συγκεκριμένες απαιτήσεις πολιτικής ή ανάλογα με τον χαρακτήρα και τους στόχους της δράσης, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, προϋποθέσεων σχετικά με το πλήθος συμμετεχόντων, τον τύπο των συμμετεχόντων και τον τόπο εγκατάστασης.

Άρθρο 10

Επιλεξιμότητα για χρηματοδότηση

1. Επιλέξιμοι για χρηματοδότηση από την Ένωση είναι οι ακόλουθοι συμμετέχοντες:

- α) κάθε νομική οντότητα εγκατεστημένη σε κράτος μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα, ή συσταθείσα δυνάμει του δικαίου της Ένωσης·
- β) κάθε διεθνής οργανισμός ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος·
- γ) κάθε νομική οντότητα εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα προσδιοριζόμενη στο πρόγραμμα εργασίας.

2. Στην περίπτωση συμμετέχοντος διεθνούς οργανισμού ή στην περίπτωση συμμετέχουσας νομικής οντότητας εγκατεστημένης σε τρίτη χώρα, από τους οποίους κανένας δεν είναι επιλέξιμος για χρηματοδότηση με βάση την παράγραφο 1, είναι δυνατή η χορήγηση χρηματοδότησης από την Ένωση υπό την προϋπόθεση ότι πληροίται τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η συμμετοχή θεωρείται ουσιώδους σημασίας για την εκτέλεση της δράσης από την Επιτροπή ή τον αρμόδιο φορέα χρηματοδότησης·
- β) η χρηματοδότηση αυτή προβλέπεται σε διμερή επιστημονική και τεχνολογική συμφωνία ή σε οποιαδήποτε άλλη ρύθμιση μεταξύ της Ένωσης και του διεθνούς οργανισμού ή, στην περίπτωση

οντοτήτων εγκατεστημένων σε τρίτες χώρες, με τη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένη η νομική οντότητα.

Άρθρο 11

Προσκλήσεις υποβολής προτάσεων

1. Οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων δημοσιεύονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1268/2012, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη την ανάγκη διαφάνειας και μη εφαρμογής διακρίσεων, καθώς και την ευελιξία που αρμόζει στην ποικιλομορφία των τομέων έρευνας και καινοτομίας.

2. Κατ' εξαίρεση και με την επιφύλαξη των λοιπών περιπτώσεων των προβλεπόμενων στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1268/2012, δεν προκηρύσσονται προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για δράσεις συντονισμού και στήριξης και για συγχρηματοδοτούμενες δράσεις προγράμματος που πρόκειται να εκτελεστούν από νομικές οντότητες προσδιοριζόμενες στα προγράμματα εργασίας ή τα σχέδια εργασίας, υπό την προϋπόθεση ότι η δράση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

3. Σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1268/2012, πρέπει να προβλέπονται επαρκή χρονικά διαστήματα για την προετοιμασία των προτάσεων, με έγκαιρη προειδοποίηση για επικείμενες προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων μέσω δημοσίευσης προγράμματος εργασίας και εύλογου χρονικού διαστήματος ανάμεσα στη δημοσίευση μιας πρόσκλησης για υποβολή προτάσεων και την προθεσμία για την υποβολή πρότασης.

Άρθρο 12

Κοινές προσκλήσεις με τρίτες χώρες ή με διεθνείς οργανισμούς

1. Είναι δυνατόν να προκηρύσσονται κοινές προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων με τρίτες χώρες ή τους επιστημονικούς και τεχνικούς οργανισμούς ή υπηρεσίες τους ή με διεθνείς οργανισμούς με σκοπό την από κοινού χρηματοδότηση δράσεων σε τομείς προτεραιότητας κοινού ενδιαφέροντος και αναμενόμενου αμοιβαίου οφέλους όταν υπάρχει σαφής προστιθέμενη αξία για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι προτάσεις κρίνονται και επιλέγονται με κοινές διαδικασίες κρίσης και επιλογής συμφωνούμενες από κοινού. Οι εν λόγω διαδικασίες κρίσης και επιλογής διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τις αρχές που εκτίθενται στον τίτλο VI του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και σε αυτές συμμετέχει ισόρροπη ομάδα ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων οι οποίοι διορίζονται από κάθε μέρος.

2. Νομικές οντότητες που λαμβάνουν χρηματοδότηση από την Ένωση συνάπτουν συμφωνία επιχορήγησης με την Ένωση ή με τον αρμόδιο φορέα χρηματοδότησης. Η συμφωνία επιχορήγησης περιλαμβάνει την περιγραφή των προς εκτέλεση εργασιών από τους εν λόγω συμμετέχοντες και από τις συμμετέχουσες νομικές οντότητες των οικείων τρίτων χωρών.

3. Νομικές οντότητες χρηματοδοτούμενες από την Ένωση συνάπτουν συμφωνία συντονισμού με τις συμμετέχουσες νομικές οντότητες που λαμβάνουν χρηματοδότηση από τις οικείες τρίτες χώρες ή από διεθνείς οργανισμούς.

Άρθρο 13**Προτάσεις**

1. Οι προτάσεις περιλαμβάνουν προσχέδιο για την εκμετάλλευση και τη διάδοση των αποτελεσμάτων, εφόσον προβλέπεται στο πρόγραμμα εργασίας ή στο σχέδιο εργασιών.
2. Προτάσεις έρευνας σε ανθρώπινα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα περιλαμβάνουν, εφόσον απαιτείται, λεπτομερή στοιχεία για τα μέτρα αδειοδότησης και ελέγχου που θα ληφθούν από τις αρμόδιες αρχές των οικείων κρατών μελών καθώς και λεπτομερή στοιχεία των δεοντολογικών εγκρίσεων που θα χορηγηθούν. Όσον αφορά την προέλευση ανθρώπινων εμβρυϊκών βλαστοκυττάρων, ινστιτούτα, οργανισμοί και ερευνητές υπόκεινται σε αυστηρές διαδικασίες αδειοδότησης και ελέγχου σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο των οικείων κρατών μελών.
3. Κάθε πρόταση που αντιβαίνει στις αρχές δεοντολογίας ή σε οποιαδήποτε ισχύουσα νομοθετική διάταξη, ή που δεν πληροί τις προϋποθέσεις που εκτίθενται στην απόφαση αριθ. 743/2013/ΕΕ, στο πρόγραμμα εργασίας ή στο σχέδιο εργασίας ή στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων μπορεί να αποκλείεται από τις διαδικασίες κρίσης, επιλογής και παροχής της επιχορήγησης οποτεδήποτε.
4. Όταν κρίνεται σκόπιμο και ορίζεται στο πρόγραμμα εργασίας ή στο σχέδιο εργασίας, οι προτάσεις εξηγούν πώς και σε ποιον βαθμό η ανάλυση των θεμάτων φύλου άπτεται του περιεχομένου του προτεινόμενου έργου.

Άρθρο 14**Δεοντολογική εξέταση**

1. Η Επιτροπή εκτελεί συστηματικά δεοντολογικές εξετάσεις για προτάσεις που θέτουν ζητήματα δεοντολογίας. Αυτή η εξέταση επαληθεύει την τήρηση των αρχών δεοντολογίας και της νομοθεσίας και, στην περίπτωση έρευνας διεξαγόμενης εκτός της Ένωσης, ότι η ίδια έρευνα θα μπορούσε να επιτραπεί σε κράτος μέλος.
2. Η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι η διαδικασία της δεοντολογικής εξέτασης είναι όσο το δυνατόν πιο διαφανής και ότι πραγματοποιείται εγκαίρως ώστε να αποφεύγεται, ει δυνατόν, η εκ νέου υποβολή εγγράφων.

Άρθρο 15**Κριτήρια επιλογής και παροχής της επιχορήγησης**

1. Οι υποβαλλόμενες προτάσεις αξιολογούνται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:
  - α) αριστεία·
  - β) αντίκτυπος·
  - γ) ποιότητα και απόδοση της υλοποίησης.
2. Το κριτήριο του στοιχείου α) της παραγράφου 1 είναι το μόνο που εφαρμόζεται σε προτάσεις για δράσεις έρευνας αιχμής του ΕΣΕ.

3. Στο κριτήριο του στοιχείου β) της παραγράφου 1 μπορεί να δίδεται μεγαλύτερο βάρος όταν πρόκειται για προτάσεις που αφορούν καινοτόμες δράσεις.

4. Το πρόγραμμα εργασίας και το σχέδιο εργασίας ορίζουν περαιτέρω λεπτομέρειες για την εφαρμογή των κριτηρίων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, και προσδιορίζουν το βάρος που δίδεται σε κάθε κριτήριο και τα κατώφλια.

5. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τη δυνατότητα διαδικασίας υποβολής σε δύο στάδια που προβλέπεται στις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1268/2012, κατά περίπτωση και όταν η εν λόγω διαδικασία είναι συνεπής με τους στόχους της πρόσκλησης.

6. Οι προτάσεις κατατάσσονται βάσει των αποτελεσμάτων της κρίσης. Η επιλογή πραγματοποιείται με βάση αυτή την κατάταξη.

7. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες.

8. Στην περίπτωση νομικής οντότητας που αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 ή σε άλλες δεόντως τεκμηριωμένες έκτακτες περιστάσεις, η αξιολόγηση μπορεί να πραγματοποιείται με τρόπο παρεκκλίνοντα από αυτόν της παραγράφου 7. Σε κάθε τέτοια αξιολόγηση η Επιτροπή παρέχει στα κράτη μέλη λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την χρησιμοποιηθείσα διαδικασία αξιολόγησης και το αποτέλεσμά της.

9. Όταν η ζητηθείσα χρηματοδότηση από την Ένωση για τη δράση είναι ίση με 500 000 EUR ή υπερβαίνει αυτό το ποσό η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης, κάνοντας χρήση μέσων που συνάδουν με το εθνικό δίκαιο, επαληθεύει εκ των προτέρων τη χρηματοοικονομική ικανότητα μόνο για συντονιστές. Επιπλέον, όταν δικαιολογούνται αμφιβολίες όσον αφορά τη χρηματοοικονομική ικανότητα του συντονιστή ή άλλων συμμετεχόντων με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης ελέγχουν την ικανότητα αυτή.

10. Η χρηματοοικονομική ικανότητα δεν επαληθεύεται για νομικές οντότητες των οποίων τη βιωσιμότητα εγγυάται κράτος μέλος ή συνδεδεμένη χώρα και για τριτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα.

11. Τη χρηματοοικονομική ικανότητα μπορεί να εγγυηθεί οποιαδήποτε άλλη νομική οντότητα, της οποίας η χρηματοοικονομική ικανότητα θα επαληθευτεί στη συνέχεια σύμφωνα με την παράγραφο 9.

Άρθρο 16**Διαδικασία αναθεώρησης κρίσης**

1. Η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης προβλέπουν διαφανή διαδικασία αναθεώρησης κρίσης για αιτούντες οι οποίοι θεωρούν ότι η κρίση της πρότασής τους δεν εκτελέστηκε σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, στο σχετικό πρόγραμμα εργασίας ή στο σχέδιο εργασίας ή στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων.

2. Από τον συντονιστή της πρότασης υποβάλλεται αίτημα αναθεώρησης σχετιζόμενο με συγκεκριμένη πρόταση εντός 30 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης ενημερώνει τον συντονιστή σχετικά με τα αποτελέσματα της κρίσης.

3. Για την εξέταση του αιτήματος κατά την παράγραφο 2 αρμόδιοι είναι η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης. Η εξέταση καλύπτει μόνο τις διαδικαστικές παραμέτρους της κρίσης, και όχι την αξία της πρότασης.

4. Σχετικά με τις διαδικαστικές παραμέτρους της διαδικασίας κρίσης αποφαινεται επιτροπή αναθεώρησης κρίσεων συγκροτούμενη από προσωπικό της Επιτροπής ή του αρμόδιου φορέα χρηματοδότησης. Στην επιτροπή προεδρεύει υπάλληλος της Επιτροπής ή του αρμόδιου φορέα χρηματοδότησης, από υπηρεσία άλλη από εκείνη που είναι υπεύθυνη για την πρόσκληση υποβολής προτάσεων. Η επιτροπή μπορεί να συστήσει ένα από τα ακόλουθα:

α) επαναξιολόγηση της πρότασης κυρίως από αξιολογητές που δεν συμμετείχαν στην προηγούμενη κρίση·

β) επιβεβαίωση της αρχικής αξιολόγησης.

5. Με βάση τη σύσταση κατά την παράγραφο 4, από την Επιτροπή ή από τον αρμόδιο φορέα χρηματοδότησης λαμβάνεται απόφαση η οποία κοινοποιείται στον συντονιστή της πρότασης. Η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης λαμβάνουν την απόφαση αυτή χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

6. Η διαδικασία αναθεώρησης δεν καθυστερεί τη διαδικασία επιλογής για τις προτάσεις που δεν αποτελούν το αντικείμενο αιτήματος αναθεώρησης.

7. Η διαδικασία αναθεώρησης δεν αποκλείει άλλες ενέργειες στις οποίες μπορεί να προβεί ο συμμετέχων με βάση το δικαίωμα της Ένωσης.

Άρθρο 17

Έρευνες και καταγγελίες

1. Η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι υφίσταται διαδικασία που επιτρέπει στους συμμετέχοντες να προχωρούν σε έρευνες ή καταγγελίες σχετικά με τη συμμετοχή τους στο «Ορίζων 2020».

2. Η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι παρέχονται σε όλους τους συμμετέχοντες και δημοσιεύονται στο διαδίκτυο πληροφορίες σχετικά με τη γνωστοποίηση προβληματισμών και την υποβολή ερωτήσεων ή καταγγελιών.

Άρθρο 18

Συμφωνία επιχορήγησης

1. Η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, εκπονεί τυποποιημένες συμφωνίες επιχορήγησης μεταξύ της Επιτροπής ή

του αρμόδιου φορέα χρηματοδότησης και των συμμετεχόντων σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαία σημαντική τροποποίηση του υποδείγματος συμφωνίας επιχορήγησης, η Επιτροπή προβαίνει, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, σε κατάλληλη αναθεώρησή του.

2. Η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης συνάπτουν συμφωνία επιχορήγησης με τους συμμετέχοντες. Η αφαίρεση ή αντικατάσταση οντότητας πριν από την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης αιτιολογείται δεόντως.

3. Η συμφωνία επιχορήγησης καθορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμμετεχόντων, καθώς και εκείνα της Επιτροπής ή του αρμόδιου φορέως χρηματοδότησης, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Επίσης καθορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των νομικών οντοτήτων που καθίστανται συμμετέχοντες κατά την εκτέλεση της δράσης, καθώς επίσης και τον ρόλο και τα καθήκοντα ενός συντονιστή κοινοπραξίας.

4. Βάσει απαίτησης του προγράμματος εργασίας ή του σχεδίου εργασίας, η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να καθορίζει δικαιώματα και υποχρεώσεις των συμμετεχόντων όσον αφορά τα δικαιώματα πρόσβασης, την εκμετάλλευση και τη διάδοση, επιπροσθέτως των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

5. Η συμφωνία επιχορήγησης αντικατοπτρίζει, ανάλογα με την περίπτωση και στο μέτρο του δυνατού, τις γενικές αρχές που περιέχονται στη σύσταση της Επιτροπής για την Ευρωπαϊκή Χάρτα του Ερευνητή και στον Κώδικα Δεοντολογίας για την Πρόσληψη Ερευνητών, τις αρχές ερευνητικής ακεραιότητας, τη σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τη διαχείριση της διανοητικής ιδιοκτησίας στις δραστηριότητες μεταφοράς γνώσης και έναν κώδικα ορθής πρακτικής για τα πανεπιστήμια και τους άλλους δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς, καθώς επίσης και την αρχή της ισότητας των φύλων όπως καθορίζεται στο άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1291/2013.

6. Η συμφωνία επιχορήγησης περιέχει, εφόσον απαιτείται, διατάξεις που διασφαλίζουν την τήρηση αρχών δεοντολογίας, περιλαμβανόμενων της σύστασης ανεξάρτητου συμβουλίου δεοντολογίας και του δικαιώματος της Επιτροπής να διενεργεί ελέγχους δεοντολογίας από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες.

7. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ειδικές επιχορηγήσεις για δράσεις είναι δυνατόν να αποτελέσουν μέρος πλαισίου σύμπραξης σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1268/2012.

Άρθρο 19

Αποφάσεις επιχορήγησης

Εφόσον απαιτείται, και σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, η Επιτροπή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 121 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης μπορούν να κοινοποιούν αποφάσεις επιχορήγησης αντί της σύναψης συμφωνιών επιχορήγησης. Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού σχετικά με τις συμφωνίες επιχορήγησης εφαρμόζονται κατ' αναλογία.

Άρθρο 20

Χρόνος μέχρι την επιχορήγηση

1. Σύμφωνα με το άρθρο 128 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων προσδιορίζουν την προβλεπόμενη ημερομηνία μέχρι την οποία όλοι οι αιτούντες θα έχουν πληροφορηθεί την έκβαση της αξιολόγησης της αίτησής τους και την ενδεικτική ημερομηνία για την υπογραφή συμφωνιών επιδότησης ή την κοινοποίηση αποφάσεων επιδότησης.

2. Οι ημερομηνίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 βασίζονται στις ακόλουθες περιόδους:

- α) το πολύ πέντε μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής ολοκληρωμένων προτάσεων για την πληροφόρηση όλων των αιτούντων σχετικά με την έκβαση της επιστημονικής αξιολόγησης της πρότασής τους·
- β) το πολύ τρεις μήνες από την ημερομηνία πληροφόρησης των επιτυχών αιτούντων για την υπογραφή συμφωνιών επιχορήγησης με αυτούς ή για την κοινοποίηση αποφάσεων επιχορήγησης σε αυτούς.

3. Επιτρέπεται η υπέρβαση των περιόδων της παραγράφου 2 για δράσεις του ΕΣΕ και σε εξαιρετικές, δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ιδίως όταν οι δράσεις είναι πολύπλοκες, όταν υπάρχει μεγάλος αριθμός προτάσεων ή ύστερα από αίτημα των αιτούντων.

4. Παρέχεται εύλογο χρονικό διάστημα στους συμμετέχοντες ώστε να υποβάλουν τις πληροφορίες και την τεκμηρίωση που απαιτείται για την υπογραφή μιας συμφωνίας επιχορήγησης. Η Επιτροπή λαμβάνει τις αποφάσεις της και απαντά στα αιτήματα παροχής πληροφοριών όσο το δυνατόν γρηγορότερα. Πρέπει κατά το δυνατόν να αποφεύγονται οι υποβολές εγγράφων.

Άρθρο 21

Χρόνος μέχρι την πληρωμή

Οι συμμετέχοντες πληρώνονται εγκαίρως σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και, αφού γίνει η πληρωμή στον συντονιστή του έργου, η Επιτροπή ή ο σχετικός χρηματοδοτικός φορέας ενημερώνει σχετικά τους συμμετέχοντες.

Άρθρο 22

Προστατευόμενο ηλεκτρονικό σύστημα

Όλη η επικοινωνία με τους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένης της σύναψης συμφωνιών επιχορήγησης, της κοινοποίησης αποφάσεων επιχορήγησης και τυχόν τροποποιήσεών τους, μπορεί να πραγματοποιείται μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών που συστήνεται από την Επιτροπή ή τον σχετικό φορέα χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στο άρθρο 179 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1268/2012.

Τμήμα II

Υλοποίηση

Άρθρο 23

Εκτέλεση των δράσεων

1. Οι συμμετέχοντες εκτελούν τη δράση σύμφωνα με όλες τις προϋποθέσεις και υποχρεώσεις που εκτίθενται στον παρόντα

κανονισμό, στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1268/2012, στην απόφαση 2013/743/ΕΕ, στο πρόγραμμα εργασίας ή στο σχέδιο εργασίας, στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων και στη συμφωνία επιχορήγησης.

2. Οι συμμετέχοντες δεν αναλαμβάνουν δεσμεύσεις που δεν συνάδουν με τον παρόντα κανονισμό και με τη συμφωνία επιχορήγησης. Σε περίπτωση που συμμετέχων δεν τηρεί τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την τεχνική υλοποίηση της δράσης, οι λοιποί συμμετέχοντες συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις χωρίς καμία συμπληρωματική χρηματοδότηση από την Ένωση, εκτός αν η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης τους απαλλάξει ρητώς από αυτή την υποχρέωση. Σε περίπτωση συμμετέχοντα ο οποίος αδυνατεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, η Επιτροπή μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 39 παράγραφος 3 στοιχείο α) να μεταφέρει το οφειλόμενο ποσό από το Ταμείο Εγγυήσεων των Συμμετεχόντων στον συντονιστή της δράσης που αναφέρεται στο άρθρο 38. Η οικονομική ευθύνη κάθε συμμετέχοντος περιορίζεται στις οφειλές του, υπό τους όρους των διατάξεων που αφορούν το Ταμείο Εγγυήσεων των Συμμετεχόντων. Οι συμμετέχοντες μεριμνούν εγκαίρως ώστε η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης να είναι ενημερωμένοι σχετικά με κάθε σημαντικό συμβάν που θα μπορούσε να έχει σημαντική επίπτωση στην εκτέλεση της δράσης ή στα συμφέροντα της Ένωσης.

3. Οι συμμετέχοντες εκτελούν τη δράση και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο και λογικό μέτρο προς τον σκοπό αυτό. Διαθέτουν τους ενδεδειγμένους πόρους που απαιτούνται, όταν απαιτούνται, για την εκτέλεση της δράσης. Εφόσον είναι αναγκαίο για την εκτέλεση της δράσης, μπορούν να προσφεύγουν σε τρίτους, στους οποίους περιλαμβάνονται και υπεργολάβοι, για την εκτέλεση εργασιών στο πλαίσιο της δράσης ή μπορούν να χρησιμοποιούν πόρους διατιθέμενους από τρίτους ως συνεισφορές σε είδος, με βάση τις προϋποθέσεις που εκτίθενται στη συμφωνία επιχορήγησης. Για την εκτελούμενη εργασία, ο συμμετέχων παραμένει υπεύθυνος ενώπιον της Επιτροπής ή του αρμόδιου φορέα χρηματοδότησης και ενώπιον των άλλων συμμετεχόντων.

4. Η ανάθεση υπεργολαβιών για την εκτέλεση ορισμένων στοιχείων της δράσης περιορίζεται στις περιπτώσεις που προβλέπονται στη συμφωνία επιχορήγησης και σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις που δεν είναι δυνατόν να προβλεφθούν κατά τη χρονική στιγμή της έναρξης ισχύος της συμφωνίας επιχορήγησης.

5. Τρίτοι άλλοι από υπεργολάβους μπορούν να εκτελούν εργασίες στο πλαίσιο της δράσης βάσει των όρων που προβλέπονται στη συμφωνία επιχορήγησης. Ο τρίτος και οι εργασίες που οφείλει να πραγματοποιήσει προσδιορίζονται στη συμφωνία επιχορήγησης.

Δαπάνες που βαρύνουν τους εν λόγω τρίτους μπορεί να γίνονται δεκτές ως επιλέξιμες, εφόσον ο τρίτος πληροί το σύνολο των ακόλουθων προϋποθέσεων:

- α) θα ήταν επιλέξιμος για χρηματοδότηση αν ήταν συμμετέχων·

β) είναι συνδεδεμένη οντότητα ή έχει νομικό δεσμό με συμμετέχοντα που συνεπάγεται συνεργασία η οποία δεν περιορίζεται στη δράση·

γ) προσδιορίζεται στη συμφωνία επιχορήγησης·

δ) υπόκειται στους κανόνες που ισχύουν για τον συμμετέχοντα στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης όσον αφορά την επιλεξιμότητα δαπανών και τον έλεγχο δαπανών·

ε) αποδέχεται ευθύνη από κοινού και εις ολόκληρον με τον συμμετέχοντα για τη συνεισφορά της Ένωσης που αντιστοιχεί στο ποσό το οποίο δηλώνει ο τρίτος, αν ζητηθεί από την Επιτροπή ή τον σχετικό φορέα χρηματοδότησης.

6. Τρίτοι μπορούν επίσης να συμβάλλουν διαθέτοντας πόρους σε συμμετέχοντα, μέσω συνεισφορών σε είδος για τη δράση. Δαπάνες που βαρύνουν τρίτους όσον αφορά δωρεάν συνεισφορές τους σε είδος είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στη συμφωνία επιχορήγησης.

7. Η δράση μπορεί να περιλαμβάνει χρηματοδοτική στήριξη σε τρίτους, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1268/2012. Εφόσον είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων δράσης, είναι δυνατή η υπέρβαση των ποσών των αναφερόμενων στο άρθρο 137 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012.

8. Η δράση που εκτελείται από συμμετέχοντες οι οποίοι είναι αναθέτουσες αρχές υπό την έννοια των οδηγιών 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾, 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾ και 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾ είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν ή να έχουν ως πρωταρχικό στόχο προεμπορική προμήθεια και προμήθεια καινοτόμων λύσεων, στις περιπτώσεις που αυτό προβλέπεται σχετικά σε πρόγραμμα εργασίας ή σε σχέδιο εργασίας και απαιτείται για την εκτέλεση της δράσης. Σε αυτή την περίπτωση, για τις διαδικασίες της προμήθειας που εκτελούνται από τους συμμετέχοντες ισχύουν οι κανόνες του άρθρου 51 παράγραφοι 2, 4 και 5 του παρόντος κανονισμού.

9. Οι συμμετέχοντες τηρούν τους εθνικούς κανόνες νομοθετικού, κανονιστικού και δεοντολογικού χαρακτήρα της χώρας στην οποία

⁽¹⁾ Οδηγία 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΕΕ L 134, 30.4.2004, σ. 1).

⁽²⁾ Οδηγία 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ L 134, 30.4.2004, σ. 114).

⁽³⁾ Οδηγία 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 216, 20.8.2009, σ. 76).

θα εκτελεστεί η δράση. Εφόσον απαιτείται, πριν από την έναρξη της δράσης οι συμμετέχοντες ζητούν την έγκριση των αρμόδιων εθνικών ή τοπικών επιτροπών δεοντολογίας.

10. Εργασίες κατά τις οποίες χρησιμοποιούνται ζώα εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 της ΣΛΕΕ και πληρούν τις απαιτήσεις αντικατάστασης, μείωσης και βελτίωσης της χρήσης ζώων για επιστημονικούς σκοπούς όπως προβλέπει η νομοθεσία της Ένωσης και ειδικότερα η οδηγία 2010/63/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾.

Άρθρο 24

Κοινοπραξία

1. Τα μέλη κοινοπραξίας που επιθυμούν να συμμετέχουν σε δράση ορίζουν ένα από αυτά να ενεργεί ως συντονιστής, ο οποίος προσδιορίζεται στη συμφωνία επιχορήγησης. Ο συντονιστής αποτελεί το κύριο σημείο επαφής μεταξύ των μελών της κοινοπραξίας στις σχέσεις τους με την Επιτροπή ή τον σχετικό φορέα χρηματοδότησης, εκτός αν καθορίζεται διαφορετικά στη συμφωνία επιχορήγησης ή σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις του όπως ορίζονται στη συμφωνία επιχορήγησης.

2. Τα μέλη κοινοπραξίας που συμμετέχει σε δράση συνάπτουν εσωτερική συμφωνία («συμφωνία κοινοπραξίας») η οποία καθορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε ό,τι αφορά την υλοποίηση της δράσης σύμφωνα με τη συμφωνία επιχορήγησης, με εξαίρεση δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις προβλεπόμενες στο πρόγραμμα εργασίας ή στο σχέδιο εργασίας ή στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων. Η Επιτροπή δημοσιεύει κατευθυντήριες γραμμές για τα κύρια θέματα που ενδέχεται να καλύπτουν οι συμμετέχοντες στις οικείες συμφωνίες κοινοπραξίας.

3. Μια τέτοια συμφωνία κοινοπραξίας ενδέχεται να προβλέπει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

α) την εσωτερική οργάνωση της κοινοπραξίας·

β) την κατανομή της ενωσιακής χρηματοδότησης·

γ) τους κανόνες σχετικά με τη διάδοση, τη χρήση και τα δικαιώματα πρόσβασης, επιπλέον των κανόνων που αναφέρονται στον τίτλο ΙΙΙ κεφάλαιο Ι του παρόντος κανονισμού και των διατάξεων της συμφωνίας επιχορήγησης·

δ) ένα σύστημα για τη διευθέτηση εσωτερικών διαφορών·

ε) ρυθμίσεις περί ευθύνης, αποζημίωσης και εμπιστευτικότητας μεταξύ των συμμετεχόντων.

⁽⁴⁾ Οδηγία 2010/63/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2010, περί προστασίας των ζώων που χρησιμοποιούνται για επιστημονικούς σκοπούς (ΕΕ L 276 της 20.10.2010, σ. 33).

Τα μέλη της κοινοπραξίας δύνανται να εγκρίνουν στο πλαίσιο της κοινοπραξίας οιοσδήποτε ρυθμίσεις θεωρούν ενδεδειγμένες, στον βαθμό που οι εν λόγω ρυθμίσεις δεν αντιβαίνουν στη συμφωνία επιχορήγησης και στον παρόντα κανονισμό.

4. Η κοινοπραξία μπορεί να προτείνει την προσθήκη ή την απόμείωση συμμετέχοντα ή την αλλαγή του συντονιστή με βάση τις οικείες διατάξεις της συμφωνίας επιχορήγησης, εφόσον αυτή η μεταβολή πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής, δεν έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην υλοποίηση της δράσης και δεν αντιβαίνει στην αρχή της ίσης μεταχείρισης.

Τμήμα III

Μορφές επιχορήγησης και κανονισμοί χρηματοδότησης

Άρθρο 25

Μορφές επιχορήγησης

Οι επιχορηγήσεις μπορούν να λαμβάνουν οποιαδήποτε από τις μορφές τις προβλεπόμενες στο άρθρο 123 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, λαμβανομένων υπόψη των στόχων της δράσης.

Άρθρο 26

Επιλεξιμότητα των δαπανών

1. Οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας δαπανών ορίζονται στο άρθρο 126 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012. Δαπάνες που βαρύνουν τρίτους στο πλαίσιο της δράσης μπορεί είναι επιλέξιμες με βάση τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού και της συμφωνίας επιχορήγησης.

2. Μη επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που δεν ικανοποιούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1, όπου περιλαμβάνονται ειδικότερα οι προβλέψεις για πιθανές μελλοντικές ζημιές ή επιβαρύνσεις, οι ζημιές λόγω συναλλαγματικών διαφορών, δαπάνες σχετιζόμενες με την απόδοση κεφαλαίου, δαπάνες αποδιδόμενες στο πλαίσιο άλλης δράσης ή άλλου προγράμματος της Ένωσης, επιβαρύνσεις λόγω χρεών και επιβαρύνσεις για εξυπηρέτηση χρεών, καθώς και δαπάνες καθ' υπέρβαση και αλόγιστες δαπάνες.

Άρθρο 27

Άμεσες επιλέξιμες δαπάνες προσωπικού

1. Με την επιφύλαξη των όρων που καθορίζονται στο άρθρο 26, οι άμεσες επιλέξιμες δαπάνες προσωπικού περιορίζονται σε μισθούς συν τις επιβαρύνσεις κοινωνικής ασφάλισης και σε άλλες δαπάνες που περιλαμβάνονται στις αποδοχές του προσωπικού το οποίο συμμετέχει στη δράση, οι οποίες απορρέουν από την εθνική νομοθεσία ή τη σύμβαση εργασίας.

2. Με την επιφύλαξη των όρων που καθορίζονται στο άρθρο 26, οι πρόσθετες αποδοχές του προσωπικού συμμετεχουσών μη κερδοσκοπικών νομικών οντοτήτων, το οποίο συμμετέχει στη δράση, συμπεριλαμβανομένων πληρωμών βάσει συμπληρωματικών συμβάσεων ανεξαρτήτως της φύσης τους, μπορούν επίσης να θεωρούνται άμεσες επιλέξιμες δαπάνες προσωπικού, μέχρι το ποσό που ορίζεται στην παράγραφο 3, αν πληρούν τις ακόλουθες πρόσθετες προϋποθέσεις:

α) αποτελούν μέρος της συνήθους πρακτικής σχετικά με τις αποδοχές του συμμετέχοντα και καταβάλλονται με συνεπή τρόπο κάθε φορά που χρειάζεται το ίδιο είδος εργασίας ή εμπειρογνομουσώνης·

β) τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των συμπληρωματικών πληρωμών είναι αντικειμενικά και εφαρμόζονται γενικά από τον συμμετέχοντα, ανεξάρτητα της χρησιμοποιούμενης πηγής χρηματοδότησης.

3. Οι πρόσθετες αποδοχές μπορούν να είναι επιλέξιμες μέχρι το ποσό των 8 000 ευρώ κατ' έτος και κατ' άτομο. Για άτομο που δεν εργάζεται αποκλειστικά για τη δράση, ισχύει όριο ανά ώρα. Το όριο ανά ώρα υπολογίζεται διαιρώντας το ποσό των 8 000 ευρώ με τον αριθμό των ετήσιων παραγωγικών ωρών που υπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 31.

Άρθρο 28

Χρηματοδότηση της δράσης

1. Η χρηματοδότηση δράσης δεν υπερβαίνει τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες αφαιρουμένων των εσόδων που προκύπτουν κατά τη δράση.

2. Ως έσοδα της δράσης θεωρούνται:

α) πόροι που διατίθενται από τρίτους στους συμμετέχοντες μέσω μεταφορών κονδυλίων ή συνεισφορών σε είδος δωρεάν, η αξία των οποίων δηλώθηκε ως επιλέξιμες δαπάνες από τον συμμετέχοντα, εφόσον αυτοί οι πόροι έχουν προσφερθεί από τον τρίτο ειδικά για να χρησιμοποιηθούν στη δράση·

β) έσοδα παραγόμενα με τη δράση, με εξαίρεση έσοδα παραγόμενα με την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της δράσης·

γ) έσοδα παραγόμενα από την πώληση περιουσιακών στοιχείων που αγοράστηκαν με βάση τη συμφωνία επιχορήγησης, μέχρι το ύψος της δαπάνης που χρεώθηκε αρχικά στη δράση από τον συμμετέχοντα.

3. Σε κάθε δράση για όλες τις δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της εφαρμόζεται ενιαίο ποσοστό απόδοσης των επιλέξιμων δαπανών. Το μέγιστο ποσοστό καθορίζεται στο πρόγραμμα εργασίας ή στο σχέδιο εργασίας.

4. Η επιχορήγηση στο «Ορίζων 2020» μπορεί να φθάσει κατ' ανώτατο όριο το 100 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών, με την επιφύλαξη της αρχής της συγχρηματοδότησης.

5. Η επιχορήγηση στο «Ορίζων 2020» περιορίζεται κατ' ανώτατο όριο στο 70 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών για δράσεις καινοτομίας και συγχρηματοδοτούμενες δράσεις προγράμματος.

Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3, η επιχορήγηση του «Ορίζων 2020» μπορεί, για δράσεις καινοτομίας, να φτάσει κατ' ανώτατο όριο στο 100 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών για μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες, με την επιφύλαξη της αρχής της συγχρηματοδότησης.

6. Τα ποσοστά απόδοσης που ορίζονται στο παρόν άρθρο εφαρμόζονται επίσης στην περίπτωση δράσεων στις οποίες για ολόκληρη τη δράση ή για μέρος της έχει καθοριστεί σταθερό ποσοστό, μοναδιαία δαπάνη ή εφάπαξ ποσό.

Άρθρο 29

Έμμεσες δαπάνες

1. Οι έμμεσες επιλέξιμες δαπάνες καθορίζονται με εφαρμογή σταθερού ποσοστού 25 % επί του συνόλου των άμεσων επιλέξιμων δαπανών, εξαιρουμένων των άμεσων επιλέξιμων δαπανών για υπεργολαβική ανάθεση και των δαπανών για διατιθέμενους από τρίτους πόρους οι οποίοι δεν χρησιμοποιούνται στα κτίρια και τις εγκαταστάσεις του δικαιούχου, καθώς και της χρηματοδοτικής στήριξης σε τρίτους.

2. Κατά παρέκκλιση των προβλεπόμενων στην παράγραφο 1, έμμεσες δαπάνες μπορεί να δηλώνονται με μορφή εφάπαξ ποσού ή μοναδιαίας δαπάνης στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο πρόγραμμα εργασίας ή στο σχέδιο εργασίας.

Άρθρο 30

Αξιολόγηση των επιπέδων χρηματοδότησης

Η ενδιάμεση αξιολόγηση του «Ορίζων 2020» περιλαμβάνει αξιολόγηση των επιπτώσεων των διαφόρων χαρακτηριστικών που εισάγονται με τα νέα επίπεδα χρηματοδότησης τα οποία καθορίζονται στα άρθρα 27, 28 και 29 του παρόντος κανονισμού με σκοπό να αξιολογηθεί κατά πόσον η νέα προσέγγιση οδήγησε σε ανεπιθύμητες καταστάσεις που επηρεάζουν αρνητικά την ελκυστικότητα του Ορίζοντα 2020.

Άρθρο 31

Ετήσιες παραγωγικές ώρες

1. Οι επιλέξιμες δαπάνες προσωπικού καλύπτουν μόνο τις πραγματικές ώρες εργασίας των προσώπων που εκτελούν άμεσα εργασίες στο πλαίσιο της δράσης. Αποδείξεις σχετικά με τις πραγματικές ώρες εργασίας παρέχονται από τον συμμετέχοντα, συνήθως μέσω συστήματος καταγραφής χρόνου.

2. Δεν απαιτείται καταγραφή χρόνου για πρόσωπα εργαζόμενα αποκλειστικά για τη δράση. Σε αυτές τις περιπτώσεις ο συμμετέχων υπογράφει δήλωση όπου επιβεβαιώνει ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο έχει εργαστεί αποκλειστικά για τη δράση.

3. Η συμφωνία επιχορήγησης περιέχει:

- α) τις ελάχιστες απαιτήσεις για το σύστημα καταγραφής χρόνου·
- β) τη δυνατότητα επιλογής ανάμεσα στο καθορισμένο πλήθος ετήσιων παραγωγικών ωρών και τη μέθοδο καταγραφής του

πλήθους ετήσιων παραγωγικών ωρών που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό των ωριαίων αμοιβών προσωπικού, λαμβανομένων υπόψη των συνήθων λογιστικών πρακτικών του συμμετέχοντα.

Άρθρο 32

Ιδιοκτήτες μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και φυσικά πρόσωπα άνευ μισθού

Οι ιδιοκτήτες μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που δεν λαμβάνουν μισθό και άλλα φυσικά πρόσωπα που δεν λαμβάνουν μισθό μπορούν να χρεώνουν δαπάνες προσωπικού με βάση μοναδιαία δαπάνη.

Άρθρο 33

Μοναδιαίες δαπάνες

1. Σύμφωνα με το άρθρο 124 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, η Επιτροπή μπορεί να ορίζει μεθόδους καθορισμού μοναδιαίων δαπανών με βάση:

- α) στατιστικά δεδομένα ή ανάλογα αντικειμενικά μέσα·
- β) ελέγξιμα ιστορικά δεδομένα του συμμετέχοντα.

2. Οι άμεσες επιλέξιμες δαπάνες προσωπικού μπορεί να χρηματοδοτούνται με βάση τις μοναδιαίες δαπάνες σύμφωνα με τις συνήθεις πρακτικές κοστολόγησης του συμμετέχοντα, εφόσον αυτές οι πρακτικές πληρούν σωρευτικά τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) υπολογίζονται με βάση τις συνολικές πραγματικές δαπάνες προσωπικού οι οποίες έχουν καταγραφεί στις γενικές λογιστικές εγγραφές του συμμετέχοντα, ενδεχομένως προσαρμοσμένες από τον συμμετέχοντα με βάση προϋπολογιστικά ή εκτιμώμενα στοιχεία σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που έχουν καθοριστεί από την Επιτροπή·
- β) πληρούν τις διατάξεις των άρθρων 26 και 27·
- γ) διασφαλίζουν τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις περί μη κερδοσκοπίας και αποφυγής διπλής κάλυψης δαπανών·
- δ) υπολογίζονται λαμβανομένων δεόντως υπόψη των διατάξεων του άρθρου 31.

Άρθρο 34

Πιστοποιητικό οικονομικών καταστάσεων

Το πιστοποιητικό οικονομικών καταστάσεων καλύπτει το συνολικό ποσό της επιχορήγησης που ζητείται από συμμετέχοντα υπό τη μορφή απόδοσης πραγματικών δαπανών και υπό τη μορφή μοναδιαίων δαπανών όπως αναφέρεται στο άρθρο 33 παράγραφος 2, εξαιρουμένων των ποσών που δηλώνονται βάσει κατ' αποκοπή ποσών, κατ' αποκοπή συντελεστών και μοναδιαίων δαπανών εκτός των υπολογιζόμενων σύμφωνα με τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές κοστολόγησης του συμμετέχοντος. Το πιστοποιητικό υποβάλλεται μόνον όταν το υπόψη ποσό είναι ίσο με 325 000 ευρώ ή μεγαλύτερο κατά τον χρόνο που ζητείται η πληρωμή του υπολοίπου της επιχορήγησης.

Άρθρο 35

Πιστοποιητικό μεθοδολογίας

1. Οι συμμετέχοντες που υπολογίζουν και ζητούν καταβολή άμεσων δαπανών προσωπικού με βάση μοναδιαίες δαπάνες κατά το άρθρο 33 παράγραφος 2 μπορούν να υποβάλλουν στην Επιτροπή πιστοποιητικό μεθοδολογίας. Η υπόψη μεθοδολογία είναι σύμφωνη με τις προϋποθέσεις του άρθρου 33 παράγραφος 2 και πληροί τις απαιτήσεις που ορίζονται στη συμφωνία επιχορήγησης.

2. Εφόσον η Επιτροπή αποδεχθεί πιστοποιητικό μεθοδολογίας, το πιστοποιητικό ισχύει για όλες τις δράσεις τις χρηματοδοτούμενες με βάση τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 και ο συμμετέχων υπολογίζει και ζητεί την καταβολή των δαπανών με αυτή τη βάση. Έπειτα από την αποδοχή πιστοποιητικού μεθοδολογίας από την Επιτροπή, δεν είναι δυνατός ο καταλογισμός τυχόν συστημικού ή επαναλαμβανόμενου σφάλματος στην αποδεκτή μεθοδολογία.

Άρθρο 36

Πιστοποιών ελεγκτής

1. Τα πιστοποιητικά οικονομικών καταστάσεων και μεθοδολογίας που αναφέρονται στα άρθρα 34 και 35 εκδίδονται από ανεξάρτητο ελεγκτή με δικαίωμα να εκτελεί θεσμοθετημένους ελέγχους λογιστικών εγγράφων σύμφωνα με την οδηγία 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ ή με ανάλογες εθνικές ρυθμίσεις, ή από αρμόδιο και ανεξάρτητο δημόσιο λειτουργό για τον οποίο οι αρμόδιες εθνικές αρχές έχουν θεσπίσει τη νομική δυνατότητα ελέγχου του συμμετέχοντα και ο οποίος δεν έχει συμμετάσχει στη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

2. Εφόσον ζητηθεί από την Επιτροπή, το Ελεγκτικό Συνέδριο ή την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), ο ελεγκτής που εκδίδει το πιστοποιητικό οικονομικών καταστάσεων και μεθοδολογίας παρέχει πρόσβαση στα παραστατικά και στα έγγραφα εργασίας του ελέγχου με βάση τα οποία εκδόθηκε το πιστοποιητικό οικονομικών καταστάσεων ή μεθοδολογίας.

Άρθρο 37

Σωρευτική χρηματοδότηση

Δράση στην οποία έχει χορηγηθεί επιχορήγηση από τον προϋπολογισμό της Ένωσης μπορεί επίσης να συνεπιφέρει τη χορήγηση επιχορήγησης με βάση τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1291/2013, εφόσον οι επιχορηγήσεις δεν καλύπτουν τα ίδια στοιχεία κόστους.

Τμήμα IV

Εγγυησεις

Άρθρο 38

Ταμείο Εγγυήσεων των Συμμετεχόντων

1. Με το παρόν συνιστάται Ταμείο Εγγυήσεων των Συμμετεχόντων (εφεξής «Ταμείο»), το οποίο καλύπτει τον κίνδυνο του συνδεδεμένου με μη εισπραχθέντων οφειλόμενων στην Ένωση στο πλαίσιο

⁽¹⁾ Οδηγία 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 157 της 9.6.2006, σ. 87)

δράσεων οι οποίες χρηματοδοτήθηκαν μέσω επιχορηγήσεων από την Επιτροπή με βάση την απόφαση αριθ. 1982/2006/ΕΚ και από την Επιτροπή ή από χρηματοδοτικούς φορείς της Ένωσης στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020» σύμφωνα με τους κανόνες που εκτίθενται στον παρόντα κανονισμό. Το Ταμείο αντικαθιστά και διαδέχεται το Ταμείο Εγγυήσεων των Συμμετεχόντων που συστάθηκε με βάση τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1906/2006.

2. Το Ταμείο λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 39. Οι τόκοι που παράγονται από το Ταμείο προστίθενται στο Ταμείο και εξυπηρετούν αποκλειστικά τους σκοπούς που προβλέπονται στο άρθρο 39 παράγραφος 3.

3. Σε περίπτωση που οι τόκοι δεν επαρκούν για την κάλυψη των πράξεων των περιγραφόμενων στο άρθρο 39 παράγραφος 3, το Ταμείο δεν επεμβαίνει και η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης της Ένωσης εισπράττουν κάθε οφειλόμενο ποσό απευθείας από τους συμμετέχοντες ή τρίτους.

4. Το Ταμείο θεωρείται επαρκής εγγύηση στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012. Από τους δικαιούχους δεν μπορεί να γίνει δεκτή πρόσθετη εγγύηση ή ασφάλεια ή να επιβληθεί σε αυτούς, με εξαίρεση την περίπτωση που περιγράφεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

5. Οι συμμετέχοντες σε δράσεις του «Ορίζων 2020» των οποίων οι κίνδυνοι καλύπτονται από το Ταμείο καταβάλλουν εισφορά 5 % επί της χρηματοδότησης της δράσης από την Ένωση. Κατά τη λήξη της δράσης, το ποσό της εισφοράς στο Ταμείο επιστρέφεται στους συμμετέχοντες μέσω του συντονιστή.

6. Το ποσοστό συνεισφοράς των συμμετεχόντων στο Ταμείο της παραγράφου 5 μπορεί να μειωθεί βάσει της ενδιάμεσης αξιολόγησης του «Ορίζων 2020».

Άρθρο 39

Λειτουργία του Ταμείου

1. Η διαχείριση του Ταμείου ασκείται από την Ένωση, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή ή οποία ενεργεί ως εκτελεστικό όργανο για λογαριασμό των συμμετεχόντων, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στη συμφωνία επιχορήγησης.

Η Επιτροπή μπορεί να διαχειρίζεται το Ταμείο άμεσα ή να αναθέτει την οικονομική διαχείριση του Ταμείου είτε στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων είτε σε κατάλληλο χρηματοπιστωτικό οργανισμό (εφεξής «ανταποκρίτρια τράπεζα»). Η ανταποκρίτρια τράπεζα διαχειρίζεται το Ταμείο με βάση τις οδηγίες της Επιτροπής.

2. Η συνεισφορά των συμμετεχόντων στο Ταμείο μπορεί να συμψηφίζεται με την αρχική προχρηματοδότηση και να καταβάλλεται στο Ταμείο για λογαριασμό των συμμετεχόντων.

3. Σε περίπτωση που οφείλονται στην Ένωση ποσά από συμμετέχοντα, η Επιτροπή μπορεί, με την επιφύλαξη των κυρώσεων που μπορεί να επιβληθούν στον συμμετέχοντα ο οποίος αδυνατεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, να λάβει κάποιο από τα ακόλουθα μέτρα:

α) να μεταφέρει ή να δώσει εντολή στην ανταποκρίτρια τράπεζα να μεταφέρει απευθείας το οφειλόμενο ποσό από το Ταμείο στον συντονιστή της δράσης. Αυτή η μεταφορά πραγματοποιείται μετά την περάτωση της δράσης ή την αποχώρηση του συμμετέχοντα ο οποίος αδυνατεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, εφόσον η δράση εξακολουθεί και εφόσον οι συμμετέχοντες που παραμένουν συμφωνούν να την υλοποιήσουν με βάση τους ίδιους στόχους. Ποσά μεταφερόμενα από το Ταμείο θεωρούνται χρηματοδότηση από την Ένωση·

β) να εισπράξει όντως το υπόψη ποσό από το Ταμείο.

Η Επιτροπή εκδίδει ένταλμα εισπράξης υπέρ του Ταμείου κατά του υπόψη συμμετέχοντα ή τρίτου. Προς τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει απόφαση εισπράξης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012.

4. Τα εισπραττόμενα ποσά αποτελούν εισόδημα για το Ταμείο υπό την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012. Μετά την εκτέλεση όλων των επιχορηγήσεων των οποίων η κάλυψη κινδύνων από το Ταμείο είναι πλήρης, όλα τα εκκρεμή ποσά εισπράττονται από την Επιτροπή και εισέρχονται στον προϋπολογισμό της Ένωσης, με την επιφύλαξη αποφάσεων της νομοθετικής αρχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Εμπειρογνώμονες

Άρθρο 40

Διορισμός ανεξάρτητων εμπειρογνώμωνων

1. Η Επιτροπή και, ανάλογα με την περίπτωση, οι φορείς χρηματοδότησης μπορούν να διορίζουν ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες για την κρίση προτάσεων σύμφωνα με το άρθρο 15 ή την παροχή συμβουλών ή συνδρομής σχετικά με:

α) την κρίση προτάσεων·

β) την παρακολούθηση της υλοποίησης δράσεων εκτελούμενων βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 καθώς και προηγούμενων προγραμμάτων έρευνας και/ή καινοτομίας·

γ) την εφαρμογή της πολιτικής ή προγραμμάτων της Ένωσης για την έρευνα και καινοτομία, περιλαμβανόμενου του «Ορίζων 2020», καθώς και την ανάπτυξη και λειτουργία του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας·

δ) την αξιολόγηση προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας·

ε) τον σχεδιασμό της πολιτικής της Ένωσης για την έρευνα και την καινοτομία, περιλαμβανόμενης της εκπόνησης μελλοντικών προγραμμάτων.

2. Οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες επιλέγονται με βάση τις δεξιότητες, την πείρα και τις γνώσεις που απαιτούνται για την εκτέλεση των καθηκόντων που τους ανατίθενται. Σε περιπτώσεις

στις οποίες ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες πρέπει να χειρίζονται διαβαθμισμένες πληροφορίες, απαιτείται η ενδεδειγμένη έρευνα ασφαλείας.

Οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες εντοπίζονται και επιλέγονται με προσκλήσεις υποβολής αιτήσεων μεταξύ μεμονωμένων ατόμων και με προσκλήσεις απευθυνόμενες σε αρμόδιους οργανισμούς όπως υπηρεσίες έρευνας, ερευνητικά ινστιτούτα, πανεπιστήμια, οργανισμοί τυποποίησης, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών ή επιχειρήσεις, με σκοπό τη δημιουργία βάσης δεδομένων για υποψηφίους.

Η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης μπορούν, εφόσον κριθεί σκόπιμο και σε δεόντως δικαιολογημένες περιπτώσεις, να επιλέγουν με τρόπο διαφανή οποιονδήποτε μεμονωμένο εμπειρογνώμονα διαθέτει τις ενδεδειγμένες δεξιότητες χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τη βάση δεδομένων.

Κατά τον διορισμό ανεξάρτητων εμπειρογνώμωνων η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να επιτύχουν μια ισορροπημένη σύνθεση στις ομάδες εμπειρογνώμωνων και τις ομάδες αξιολόγησης όσον αφορά τις διάφορες δεξιότητες, την πείρα, τις γνώσεις, τη γεωγραφική ποικιλότητα και το φύλο, ανάλογα με την κατάσταση στο πεδίο της δράσης. Ανάλογα με την περίπτωση, επιδιώκεται επίσης ισορροπία ανάμεσα στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα.

Για την πρόσληψη ανεξάρτητων εμπειρογνώμωνων, η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης μπορούν να προσφεύγουν στις υπηρεσίες οργανισμών παροχής συμβουλών. Στην περίπτωση δράσεων έρευνας αιχμής του ΕΣΕ, η Επιτροπή προσλαμβάνει εμπειρογνώμονες με βάση πρόταση του Επιστημονικού Συμβουλίου του ΕΣΕ.

3. Η Επιτροπή ή ο αρμόδιος φορέας χρηματοδότησης εξασφαλίζουν ότι σε περίπτωση που ένας εμπειρογνώμων αντιμετωπίζει σύγκρουση συμφερόντων σε ό,τι αφορά ένα θέμα για το οποίο καλείται να εκφέρει γνώμη, ο εν λόγω εμπειρογνώμων δεν προχωρά σε κρίση, δεν παρέχει συμβουλές και δεν προσφέρει τη βοήθειά του στο συγκεκριμένο θέμα.

4. Όλη η επικοινωνία με τους ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, συμπεριλαμβανομένης της σύναψης συμβολαίων για τον διορισμό τους και τυχόν τροποποιήσεών τους, μπορεί να πραγματοποιείται μέσω ηλεκτρονικών συστημάτων ανταλλαγής πληροφοριών που συστήνονται από την Επιτροπή ή τον σχετικό φορέα χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στο άρθρο 287 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1268/2012 της Επιτροπής

5. Τα ονόματα των εμπειρογνώμωνων που διορίστηκαν υπό την προσωπική τους ιδιότητα και έχουν συνδράμει την Επιτροπή ή τους φορείς χρηματοδότησης στην εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 και της απόφασης 2013/743/ΕΕ, δημοσιεύονται μαζί με τον τομέα εξειδίκευσής τους τουλάχιστον άπαξ του έτους στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής ή του οικείου φορέα χρηματοδότησης. Οι πληροφορίες αυτές συγκεντρώνονται, υφίστανται χειρισμό και δημοσιεύονται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Επιχορηγήσεις

Τμήμα Ι

Αποτελέσματα

Άρθρο 41

Κυριότητα αποτελεσμάτων

1. Κύριος των αποτελεσμάτων είναι ο συμμετέχων από τον οποίο παρήχθησαν αυτά τα αποτελέσματα.

2. Σε περίπτωση που συμμετέχοντες σε δράση έχουν παραγάγει από κοινού αποτελέσματα και εφόσον η αντίστοιχη συμβολή τους στο κοινό αποτέλεσμα δεν είναι δυνατόν να καθοριστεί με βεβαιότητα, ή αν δεν είναι δυνατόν να μεριστεί το κοινό αυτό αποτέλεσμα για σκοπούς αίτησης, απόκτησης ή διατήρησης σχετικής προστασίας δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, αυτοί οι συμμετέχοντες είναι συγκύριοι των εν λόγω αποτελεσμάτων. Οι συγκύριοι συνάπτουν συμφωνία όσον αφορά την κατανομή και τους όρους άσκησης αυτής της συγκυριότητας σύμφωνα με τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης. Οι συγκύριοι μπορούν να συμφωνήσουν να μην συνεχίσουν με κοινή κυριότητα αλλά να αποφασίσουν για ένα εναλλακτικό καθεστώς, μεταξύ άλλων με τη μεταβίβαση των μεριδίων της ιδιοκτησίας τους σε έναν μοναδικό κύριο με δικαιώματα πρόσβασης των λοιπών συμμετεχόντων, αφού παραχθούν τα αποτελέσματα.

Εκτός αν συμφωνείται αλλιώς στη συμφωνία συγκυριότητας, κάθε συγκύριος έχει δικαίωμα να χορηγεί όχι αποκλειστικές άδειες σε τρίτους με σκοπό την εκμετάλλευση των από κοινού κατεχόμενων αποτελεσμάτων, χωρίς δικαίωμα περαιτέρω άδειας, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) ενημερώνει προηγουμένως τους άλλους συγκυρίους·
- β) καταβάλλει θεμιτή και λογική αντιστάθμιση στους άλλους συγκυρίους.

3. Σε περίπτωση που εργαζόμενοι ή μέρος που εργάζονται για κάποιον συμμετέχοντα δικαιούνται να ζητήσουν δικαιώματα επί των παραχθέντων αποτελεσμάτων, ο υπόψη συμμετέχων διασφαλίζει τη δυνατότητα άσκησης αυτών των δικαιωμάτων κατά τρόπο συμβατό με τις υποχρεώσεις του στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης.

Άρθρο 42

Προστασία αποτελεσμάτων

1. Σε περίπτωση που αποτελέσματα είναι δυνατόν να τύχουν ή αναμένεται εύλογα πως είναι δυνατόν να τύχουν εμπορικής ή βιομηχανικής εκμετάλλευσης, ο συμμετέχων που είναι κύριος αυτών των αποτελεσμάτων εξετάζει τη δυνατότητα προστασίας και, εφόσον είναι δυνατόν, εύλογο και δικαιολογείται λόγω των περιστάσεων, τα προστατεύει επαρκώς για το ενδεδειγμένο χρονικό διάστημα και με

κατάλληλη εδαφική κάλυψη, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των ενόμων συμφερόντων του και των ενόμων συμφερόντων, ιδίως εμπορικών, των υπόλοιπων συμμετεχόντων στη δράση.

2. Σε περίπτωση που συμμετέχων ο οποίος έχει χρηματοδοτηθεί από την Ένωση δεν προτίθεται να προστατεύσει αποτελέσματα τα οποία έχουν παραχθεί από αυτόν για λόγους άλλους από αδυναμία στο πλαίσιο του δικαίου της Ένωσης ή του εθνικού δικαίου ή από την απουσία δυνατοτήτων εμπορικής ή βιομηχανικής εκμετάλλευσης, και με εξαίρεση την περίπτωση που ο συμμετέχων σκοπεύει να μεταφέρει αυτά τα δικαιώματα σε άλλη νομική οντότητα εγκατεστημένη σε κράτος μέλος ή συνδεδεμένη χώρα με σκοπό την προστασία τους, ενημερώνει την Επιτροπή ή τον οικείο φορέα χρηματοδότησης πριν λάβει χώρα διάδοση σχετιζόμενη με αυτά τα αποτελέσματα. Η Επιτροπή για λογαριασμό της Ένωσης ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης μπορούν, με τη σύμφωνη γνώμη του οικείου συμμετέχοντα, να αναλαμβάνουν την κυριότητα των εν λόγω αποτελεσμάτων και να προβαίνουν στις αναγκαίες ενέργειες για την ενδεδειγμένη προστασία τους.

Ο συμμετέχων μπορεί να αρνηθεί να συγκατατεθεί μόνον εφόσον αποδείξει ότι θίγονται σοβαρά τα έννομα συμφέροντά του. Δεν επιτρέπεται διάδοση σχετιζόμενη με αυτά τα αποτελέσματα έως ότου η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης λάβει απόφαση να μην αναλάβει ή να αναλάβει την κυριότητα και έχει προβεί σε αναγκαίες ενέργειες για την εξασφάλιση της προστασίας. Η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης λαμβάνει την απόφαση αυτή χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Η συμφωνία επιχορήγησης καθορίζει εν προκειμένω χρονικά όρια.

3. Σε περίπτωση που συμμετέχων ο οποίος έχει χρηματοδοτηθεί από την Ένωση σκοπεύει να εγκαταλείψει την προστασία αποτελεσμάτων ή να μην επιδιώξει την παράταση αυτής της προστασίας για λόγους άλλους από την απουσία δυνατοτήτων εμπορικής ή βιομηχανικής εκμετάλλευσης μέσα σε χρονική περίοδο που δεν θα υπερβεί τα πέντε χρόνια μετά την πληρωμή του τελικού υπολοίπου, ενημερώνει την Επιτροπή ή τον οικείο φορέα χρηματοδότησης, που μπορούν να συνεχίσουν ή να παρατείνουν την προστασία αναλαμβάνοντας την κυριότητα των αποτελεσμάτων. Ο συμμετέχων μπορεί να αρνηθεί να συγκατατεθεί μόνον εφόσον αποδείξει ότι θίγονται σοβαρά τα έννομα συμφέροντά του. Η συμφωνία επιχορήγησης καθορίζει εν προκειμένω χρονικά όρια.

Άρθρο 43

Εκμετάλλευση και διάδοση αποτελεσμάτων

1. Κάθε συμμετέχων που έχει χρηματοδοτηθεί από την Ένωση καταβάλλει το μέγιστο των προσπαθειών του για την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων που κατέχει ή φροντίζει για την εκμετάλλευσή τους από άλλη νομική οντότητα, ιδίως μέσω μεταβίβασης και αδειοδότησης για τα αποτελέσματα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44.

Στη συμφωνία επιχορήγησης ορίζονται τυχόν επιπλέον υποχρεώσεις σχετικά με την εκμετάλλευση. Στην περίπτωση έρευνας που έχει τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει μείζονες κοινωνικές προκλήσεις, οι επιπλέον υποχρεώσεις εκμετάλλευσης μπορεί να περιλαμβάνουν την αδειοδότηση χωρίς αποκλειστικότητα. Κάθε επιπρόσθετη υποχρέωση αυτού του είδους αναφέρεται στο πρόγραμμα εργασίας ή στο σχέδιο εργασίας.

2. Με την επιφύλαξη περιορισμών λόγω προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας, κανόνων ασφαλείας ή νόμιμων συμφερόντων, κάθε συμμετέχων διαδίδει με τα κατάλληλα μέσα το ταχύτερο δυνατό τα αποτελέσματα που κατέχει. Η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να καθορίζει εν προκειμένω χρονικά όρια.

Στη συμφωνία επιχορήγησης ορίζονται τυχόν επιπλέον υποχρεώσεις σχετικά με τη διάδοση.

Όσον αφορά τη διάδοση αποτελεσμάτων μέσω επιστημονικών δημοσιεύσεων, ισχύει η ανοικτή πρόσβαση υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στη συμφωνία επιχορήγησης. Οι δαπάνες που σχετίζονται με την ανοικτή πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις που απορρέουν από έρευνα χρηματοδοτούμενη στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020», οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της δράσης, είναι επιλέξιμες για απόδοση βάσει των όρων της συμφωνίας επιχορήγησης. Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1291/2013, η συμφωνία επιχορήγησης δεν περιλαμβάνει όρους σχετικά με την ανοικτή πρόσβαση σε δημοσιεύσεις οι οποίοι θα είχαν ως αποτέλεσμα πρόσθετες δαπάνες δημοσίευσης μετά την ολοκλήρωση μιας δράσης.

Όσον αφορά τη διάδοση δεδομένων έρευνας, η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί, στο πλαίσιο της ανοικτής πρόσβασης και της διατήρησης των δεδομένων έρευνας, να καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις υπό τους οποίους παρέχεται ανοικτή πρόσβαση στα εν λόγω αποτελέσματα, ειδικότερα για έρευνα αιχμής του ΕΣΕ και για ΜΝΤ (μελλοντικές και νεωτεριστικές τεχνολογίες) ή σε άλλους πρόσφορους τομείς, λαμβανομένων υπόψη των εννόμων συμφερόντων των συμμετεχόντων και τυχόν περιορισμών λόγω κανόνων προστασίας των δεδομένων, κανόνων ασφαλείας ή δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Στην περίπτωση αυτή, το πρόγραμμα εργασίας ή το σχέδιο εργασίας αναφέρουν αν απαιτείται η διάδοση δεδομένων έρευνας μέσω ανοικτής πρόσβασης.

Πριν από κάθε δραστηριότητα διάδοσης ειδοποιούνται οι άλλοι συμμετέχοντες. Μετά την ειδοποίηση, κάθε συμμετέχων μπορεί να αντιταχθεί, εφόσον αποδείξει ότι με την προκειμένη διάδοση θίγονται σοβαρά τα έννομα συμφέροντά του σε σχέση με τα αποτελέσματά του ή το κεκτημένο του. Στην περίπτωση αυτή, η δραστηριότητα διάδοσης δύναται να πραγματοποιηθεί μόνο εφόσον ληφθούν κατάλληλα μέτρα διασφάλισης των εν λόγω εννόμων συμφερόντων. Η συμφωνία επιχορήγησης καθορίζει εν προκειμένω χρονικά όρια.

3. Για τους σκοπούς της παρακολούθησης και της διάδοσης από την Επιτροπή ή τον αρμόδιο φορέα χρηματοδότησης, οι συμμετέχοντες παρέχουν κάθε απαραίτητη πληροφορία σχετικά με τις δραστηριότητές τους που αφορούν την εκμετάλλευση και τη διάδοση και παρέχουν τυχόν αναγκαία έγγραφα υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στη συμφωνία επιχορήγησης. Με την επιφύλαξη των εννόμων συμφερόντων των συμμετεχόντων που έχουν παράσχει τις πληροφορίες, οι εν λόγω πληροφορίες δημοσιοποιούνται. Η συμφωνία επιχορήγησης καθορίζει, μεταξύ άλλων, χρονικά όρια όσον αφορά τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων.

4. Όλες οι αιτήσεις για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, τα πρότυπα, οι δημοσιεύσεις ή κάθε άλλη μορφή διάδοσης, και με ηλεκτρονική μορφή, που αφορούν αποτελέσματα περιλαμβάνουν, ει δυνατόν, μνεία, η οποία μπορεί να περιέχει οπτικά μέσα, ότι η δράση έτυχε χρηματοδοτικής στήριξης από την Ένωση. Οι λεπτομέρειες σχετικά με αυτή τη μνεία καθορίζονται στη συμφωνία επιχορήγησης.

Άρθρο 44

Μεταβίβαση και παροχή άδειας για αποτελέσματα

1. Σε περίπτωση που συμμετέχων μεταβιβάζει την κυριότητα αποτελεσμάτων, μεταφέρει στον αποδέκτη τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη συμφωνία επιχορήγησης όσον αφορά αυτά τα αποτελέσματα, περιλαμβανόμενης της υποχρέωσης μεταφοράς τους σε κάθε μεταγενέστερη μεταβίβαση.

Με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων εμπιστευτικότητας που απορρέουν από νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις στην περίπτωση συγχωνεύσεων και εξαγορών, σε περιπτώσεις που άλλοι συμμετέχοντες εξακολουθούν έχουν δικαιώματα πρόσβασης ή μπορούν ακόμα να ζητήσουν να τους χορηγηθούν δικαιώματα πρόσβασης στα προς μεταβίβαση αποτελέσματα, ο συμμετέχων που πρόκειται να μεταβιβάσει τα αποτελέσματα ειδοποιεί προηγουμένως τους εν λόγω άλλους συμμετέχοντες, παρέχοντας επαρκείς πληροφορίες όσον αφορά τον επικείμενο νέο κύριο των αποτελεσμάτων, ώστε οι υπόλοιποι συμμετέχοντες να έχουν τη δυνατότητα ανάλυσης των επιπτώσεων της σκοπούμενης μεταβίβασης στην ενδεχόμενη άσκηση των δικών τους δικαιωμάτων πρόσβασης.

Μετά τη γνωστοποίηση, κάθε συμμετέχων έχει τη δυνατότητα να διατυπώσει αντιρρήσεις για τη μεταβίβαση κυριότητας, εφόσον αποδείξει ότι η σκοπούμενη μεταβίβαση θα μπορούσε να θίξει την άσκηση των δικών του δικαιωμάτων πρόσβασης. Σε αυτή την περίπτωση, η μεταβίβαση δεν μπορεί να λάβει χώρα μέχρις ότου επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ των οικείων συμμετεχόντων. Η συμφωνία επιχορήγησης ορίζει χρονικά όρια σχετικά.

Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες μπορούν, έπειτα από προηγούμενη γραπτή συμφωνία, να παραιτηθούν του δικαιωμάτων τους για προηγούμενη ειδοποίηση και διατύπωση αντιρρήσεων στην περίπτωση μεταβιβάσεων κυριότητας από έναν συμμετέχοντα σε συγκεκριμένα προσδιοριζόμενο τρίτο.

2. Εφόσον διασφαλιστεί ότι είναι δυνατή η άσκηση όλων των δικαιωμάτων πρόσβασης στα αποτελέσματα και ότι τηρούνται όλες οι συμπληρωματικές υποχρεώσεις για την εκμετάλλευση, ο συμμετέχων που κατέχει αποτελέσματα μπορεί να χορηγήσει άδειες ή να παρέχει με άλλο τρόπο το δικαίωμα εκμετάλλευσής τους σε οποιαδήποτε νομική οντότητα, ακόμη και σε αποκλειστική βάση. Επιτρέπεται η παραχώρηση αποκλειστικών αδειών εκμετάλλευσης αποτελεσμάτων, υπό τον όρο ότι όλοι οι άλλοι ενδιαφερόμενοι συμμετέχοντες συμφωνούν ότι παραιτούνται των δικαιωμάτων πρόσβασης που έχουν στα εκάστοτε στοιχεία.

3. Σχετικά με αποτελέσματα που παράγονται από συμμετέχοντες οι οποίοι έχουν χρηματοδοτηθεί από την Ένωση, η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να προβλέπει ότι η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης μπορούν να εγείρουν αντιρρήσεις για μεταβιβάσεις κυριότητας ή παροχές αποκλειστικής άδειας σε τρίτους εγκατεστημένους σε τρίτη χώρα που δεν συμμετέχει στο «Ορίζων 2020», εφόσον θεωρήσουν ότι η παροχή ή η μεταβίβαση αντιβαίνει στο ενδιαφέρον ανάπτυξης της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της Ένωσης ή δεν συνάδει προς αρχές δεοντολογίας ή παραμέτρους ασφαλείας.

Στις περιπτώσεις αυτές, η μεταβίβαση κυριότητας ή η παραχώρηση αποκλειστικής άδειας εκμετάλλευσης λαμβάνει χώρα μόνον εφόσον η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης βεβαιωθούν ότι θα ληφθούν κατάλληλα μέτρα διασφάλισης.

Εφόσον κριθεί σκόπιμο, η συμφωνία επιχορήγησης προβλέπει ότι η Επιτροπή ή ο οικείος φορέας χρηματοδότησης πρέπει να ειδοποιηθούν πριν από οποιαδήποτε τέτοιου είδους μεταβίβαση κυριότητας ή παροχή αποκλειστικής άδειας. Η συμφωνία επιχορήγησης ορίζει χρονικά όρια σχετικώς.

Τμ η μ α ΙΙ

Δικαιώματα πρόσβασης σε κεκτημένο και σε αποτελέσματα

Άρθρο 45

Κεκτημένο

Οι συμμετέχοντες προσδιορίζουν το κεκτημένο για τη δράση τους με οποιονδήποτε τρόπο δια γραπτής συμφωνίας.

Άρθρο 46

Αρχές για τα δικαιώματα πρόσβασης

- Κάθε αίτημα άσκησης δικαιωμάτων πρόσβασης ή κάθε παραίτηση από δικαιώματα πρόσβασης διατυπώνεται γραπτώς.
- Εκτός αν συμφωνείται διαφορετικά μεταξύ του κυρίου των αποτελεσμάτων ή του κεκτημένου στα οποία ζητείται η πρόσβαση, τα δικαιώματα πρόσβασης δεν περιλαμβάνουν το δικαίωμα παροχής υποάδειας.
- Οι συμμετέχοντες στην ίδια δράση αλληλοενημερώνονται πριν από την προσχώρησή τους στη συμφωνία επιχορήγησης σχετικά με κάθε νομικό περιορισμό ή όριο όσον αφορά την παροχή πρόσβασης στο κεκτημένο τους. Κάθε συμφωνία που συνάπτεται στη συνέχεια από συμμετέχοντα όσον αφορά κεκτημένο διασφαλίζει τη δυνατότητα άσκησης όλων των δικαιωμάτων πρόσβασης.
- Η παύση της συμμετοχής σε δράση δεν θίγει την υποχρέωση ενός συμμετέχοντα να παρέχει πρόσβαση υπό όρους και προϋποθέσεις που καθορίζονται στη συμφωνία επιχορήγησης.
- Σε περίπτωση που συμμετέχων αθετεί τις υποχρεώσεις του και η εν λόγω αθέτηση δεν επανορθώνεται, η συμφωνία κοινοπραξίας μπορεί να ορίζει ότι αυτός ο συμμετέχων παύει να απολαύει πλέον δικαιωμάτων πρόσβασης.

Άρθρο 47

Δικαιώματα πρόσβασης για την υλοποίηση

- Κάθε συμμετέχων απολαύει δικαιωμάτων πρόσβασης στα αποτελέσματα άλλου συμμετέχοντα στην ίδια δράση, εφόσον τα αποτελέσματα αυτά είναι αναγκαία στον πρώτο για την εκτέλεση του έργου του στο πλαίσιο της δράσης.

Αυτή η πρόσβαση παραχωρείται ατελώς.

- Κάθε συμμετέχων απολαύει δικαιωμάτων πρόσβασης στο κεκτημένο άλλου συμμετέχοντα στην ίδια δράση, εφόσον αυτό το κεκτημένο είναι αναγκαίο στον πρώτο για την εκτέλεση του έργου

του στο πλαίσιο της δράσης και με την επιφύλαξη τυχόν περιορισμών ή ορίων που απορρέουν από το άρθρο 46 παράγραφος 3.

Αυτή η πρόσβαση παραχωρείται ατελώς, εκτός εάν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά από τους συμμετέχοντες πριν από την προσχώρησή τους στη συμφωνία επιχορήγησης.

Άρθρο 48

Δικαιώματα πρόσβασης για την εκμετάλλευση

- Κάθε συμμετέχων απολαύει δικαιωμάτων πρόσβασης στα αποτελέσματα άλλου συμμετέχοντα στην ίδια δράση, εφόσον τα αποτελέσματα αυτά είναι αναγκαία στον πρώτο για την εκμετάλλευση αποτελεσμάτων του.

Με την επιφύλαξη συμφωνίας, αυτή η πρόσβαση παραχωρείται υπό θεμιτές και λογικές προϋποθέσεις.

- Κάθε συμμετέχων απολαύει δικαιωμάτων πρόσβασης στο κεκτημένο άλλου συμμετέχοντα στην ίδια δράση, εφόσον το κεκτημένο αυτό είναι αναγκαίο στον πρώτο για την εκμετάλλευση αποτελεσμάτων του και με την επιφύλαξη τυχόν περιορισμών ή ορίων που απορρέουν από το άρθρο 46 παράγραφος 3.

Με την επιφύλαξη συμφωνίας, αυτή η πρόσβαση παραχωρείται υπό θεμιτές και λογικές προϋποθέσεις.

- Συνδεδεμένη οντότητα εγκατεστημένη σε κράτος μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα έχει επίσης δικαιώματα πρόσβασης σε αποτελέσματα και, με την επιφύλαξη τυχόν περιορισμών ή ορίων που απορρέουν από το άρθρο 46 παράγραφος 3, σε κεκτημένο υπό θεμιτές και λογικές προϋποθέσεις, εφόσον τα αποτελέσματα αυτά και το κεκτημένο είναι αναγκαία για την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων που έχουν παραχθεί από τον συμμετέχοντα με τον οποίο συνδέεται, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στη συμφωνία κοινοπραξίας. Τα εν λόγω δικαιώματα πρόσβασης ζητούνται από τον συμμετέχοντα που κατέχει τα αποτελέσματα ή το κεκτημένο και παρέχονται απευθείας από αυτόν, εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 2.

- Αίτημα για πρόσβαση δυνάμει των παραγράφων 1, 2 ή 3 είναι δυνατόν να υποβάλλεται έως και ένα έτος μετά το πέρας της δράσης. Ωστόσο, οι συμμετέχοντες μπορεί να συμφωνήσουν διαφορετικό χρονικό όριο.

Άρθρο 49

Δικαιώματα πρόσβασης για την Ένωση και τα κράτη μέλη

- Για τους δεόντως αιτιολογημένους σκοπούς της ανάπτυξης, εφαρμογής και παρακολούθησης των πολιτικών ή προγραμμάτων της Ένωσης, τα θεσμικά όργανα, και λοιποί οργανισμοί και οργανώσεις της Ένωσης απολαύουν δικαιωμάτων πρόσβασης αποκλειστικά στα αποτελέσματα συμμετέχοντα που έχει χρηματοδοτηθεί από την Ένωση. Τα εν λόγω δικαιώματα πρόσβασης περιορίζονται σε μη εμπορική και μη ανταγωνιστική χρήση.

Αυτή η πρόσβαση παραχωρείται ατελώς.

2. Όσον αφορά δράσεις στο πλαίσιο των ειδικών στόχων του πλαισίου «Προστατευμένες κοινωνίες – Προστασία της ελευθερίας και της ασφάλειας της Ευρώπης και των πολιτών της», για τις κοινωνικές προκλήσεις όπως ορίζονται στο μέρος III του παραρτήματος I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 τα θεσμικά όργανα, οργανισμοί και οργανώσεις της Ένωσης καθώς και οι εθνικές αρχές των κρατών μελών απολαμβάνουν των απαραίτητων δικαιωμάτων πρόσβασης στα αποτελέσματα συμμετέχοντα που έχει χρηματοδοτηθεί από την Ένωση για την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την παρακολούθηση των πολιτικών ή των προγραμμάτων τους στον τομέα αυτόν. Τα εν λόγω δικαιώματα πρόσβασης περιορίζονται σε μη εμπορική και μη ανταγωνιστική χρήση. Τα δικαιώματα πρόσβασης παραχωρούνται ατελώς και βάσει διμερούς συμφωνίας που ορίζει συγκεκριμένες προϋποθέσεις με σκοπό να εξασφαλιστεί ότι τα εν λόγω δικαιώματα θα χρησιμοποιηθούν μόνο για τον σκοπό για τον οποίο προορίζονται και ότι υφίστανται οι αρμόζουσες υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας. Τα εν λόγω δικαιώματα πρόσβασης δεν καλύπτουν το κεκτημένο του συμμετέχοντα. Το αιτούν κράτος μέλος, θεσμικό όργανο, οργανισμός και οργάνωση της Ένωσης ενημερώνει σχετικά όλα τα κράτη μέλη. Σχετικά με τις διαβαθμισμένες πληροφορίες, ισχύουν οι κανόνες της Επιτροπής για την ασφάλεια.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 50

Έπαθλα

1. Η χρηματοδότηση από την Ένωση μπορεί να λαμβάνει τη μορφή επάθλων, όπως ορίζεται στον τίτλο VII του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1268/2012.

2. Κάθε απονομή επάθλου τελεί υπό την προϋπόθεση αποδοχής των ενδεδειγμένων υποχρεώσεων δημοσίευσης. Για τη διάδοση των αποτελεσμάτων ισχύει ο τίτλος III του παρόντος κανονισμού. Το πρόγραμμα εργασίας ή το σχέδιο εργασίας μπορεί να περιέχουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις σχετικά με την εκμετάλλευση και τη διάδοση.

Άρθρο 51

Προμήθεια, προεμπορική προμήθεια και δημόσια προμήθεια καινοτόμων λύσεων

1. Κάθε προμήθεια εκτελούμενη από την Επιτροπή για λογαριασμό της ή από κοινού με κράτη μέλη υπόκειται στους κανόνες για τις δημόσιες προμήθειες που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1268/2012.

2. Η χρηματοδότηση από την Ένωση μπορεί να λάβει τη μορφή προεμπορικής προμήθειας ή προμήθειας καινοτόμων λύσεων, εκτελούμενης από την Επιτροπή ή από τον αρμόδιο φορέα χρηματοδότησης για ίδιο λογαριασμό ή από κοινού με συμβαλλόμενες αρχές κρατών μελών και συνδεδεμένων χωρών.

Οι διαδικασίες προμήθειας:

α) είναι σύμφωνες με τις αρχές της διαφάνειας, της απουσίας διακρίσεων, της ίσης μεταχείρισης, της χρηστής οικονομικής διαχείρισης, της αναλογικότητας και με τους κανόνες ανταγωνισμού

καθώς και, ανάλογα με την περίπτωση, με τις οδηγίες 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ, ή, στις περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή ενεργεί για ίδιο λογαριασμό, με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012.

β) είναι δυνατό να περιέχουν ειδικές προϋποθέσεις όπως ο περιορισμός του τόπου εκτέλεσης των δραστηριοτήτων προμήθειας για προεμπορική προμήθεια στην επικράτεια των κρατών μελών και χωρών συνδεδεμένων στο «Ορίζων 2020» στις περιπτώσεις που αυτό δικαιολογείται επαρκώς λόγω των στόχων των δράσεων

γ) είναι δυνατό να επιτρέπουν την ανάθεση περισσότερων της μίας συμβάσεων στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας («πολυπορισμός»)

δ) προβλέπουν την ανάθεση των συμβάσεων στην (στις) οικονομικά πιο συμφέρουσα (-ες) προσφορά(-ές).

3. Εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη διακήρυξη του διαγωνισμού, για αποτελέσματα που έχουν παραχθεί με προμήθεια εκτελούμενη από την Επιτροπή, κύριος είναι η Ένωση.

4. Στις συμβάσεις για προεμπορικές προμήθειες περιλαμβάνονται ειδικές διατάξεις όσον αφορά την κυριότητα, τα δικαιώματα πρόσβασης και τις άδειες, με σκοπό την εξασφάλιση της μέγιστης αφομοίωσης των αποτελεσμάτων και την αποφυγή κάθε αθέμιτου πλεονεκτήματος. Ο ανάδοχος που παράγει αποτελέσματα σε προεμπορική προμήθεια είναι κύριος τουλάχιστον των συναφών δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Οι αναθέτουσες αρχές απολαμβάνουν τουλάχιστον δικαιωμάτων ατελούς πρόσβασης στα αποτελέσματα για ίδια χρήση και έχουν επίσης το δικαίωμα να παραχωρήσουν, ή να απαιτήσουν από τους συμμετέχοντες αναδόχους να παραχωρήσουν, μη αποκλειστικές άδειες σε τρίτους με σκοπό την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων υπό θεμιτές και λογικές προϋποθέσεις, χωρίς δικαίωμα υποάδειας. Σε περίπτωση που κάποιος ανάδοχος δεν εκμεταλλεύεται εμπορικά τα αποτελέσματα μέσα σε δεδομένο χρονικό διάστημα μετά την προεμπορική προμήθεια όπως ορίζεται στη σύμβαση, μεταβιβάζει κάθε δικαίωμα κυριότητας των αποτελεσμάτων στις αναθέτουσες αρχές.

5. Στις συμβάσεις για δημόσια προμήθεια καινοτόμων λύσεων είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται ειδικές διατάξεις όσον αφορά την κυριότητα, τα δικαιώματα πρόσβασης και τις άδειες, με σκοπό την εξασφάλιση της μέγιστης αφομοίωσης των αποτελεσμάτων και την αποφυγή κάθε αθέμιτου πλεονεκτήματος.

Άρθρο 52

Χρηματοπιστωτικά μέσα

1. Τα χρηματοπιστωτικά μέσα είναι δυνατό να λάβουν οποιαδήποτε από τις μορφές που αναφέρονται στον τίτλο VIII του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και είναι δυνατό να συνδυάζονται μεταξύ τους και με επιχορηγήσεις χρηματοδοτούμενες από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, συμπεριλαμβανόμενων επιχορηγήσεων του «Ορίζων 2020», εφαρμόζονται δε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1291/2013.

2. Κατά παρέκκλιση από το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 140 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, έσοδα και ετήσιες επιστροφές που παράγονται από χρηματοπιστωτικό μέσο το οποίο έχει συσταθεί βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 αποδίδονται στο εν λόγω χρηματοπιστωτικό μέσο σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 4 του κανονισμού αριθ. 966/2012.

3. Κατά παρέκκλιση από το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 140 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, έσοδα και ετήσιες επιστροφές που παράγονται από τον Μηχανισμό Χρηματοδότησης με Επιμερισμό των Κινδύνων, ο οποίος έχει συσταθεί με βάση την απόφαση 1982/2006/ΕΚ, και από το αρχικό στάδιο της Διευκόλυνσης για ΜΜΕ Υψηλής Ανάπτυξης και Καινοτόμες (GIF1), που έχει συσταθεί με βάση την απόφαση αριθ. 1639/2006/ΕΚ, αποδίδονται στα διάδοχα χρηματοπιστωτικά μέσα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1291/2013, δυνάμει του άρθρου 21 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012.

Άρθρο 53

Μέσο ΜΜΕ

1. Μόνο ΜΜΕ επιτρέπεται να υποβάλλουν αιτήσεις για προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του ειδικού μέσου ΜΜΕ που αναφέρεται στο άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1291/2013. Μπορούν να συνεργάζονται με άλλες επιχειρήσεις, ερευνητικούς οργανισμούς και πανεπιστήμια.

2. Όταν μια επιχείρηση επικυρωθεί ως ΜΜΕ, το συγκεκριμένο νομικό καθεστώς θεωρείται ότι υπερέχει για ολόκληρη τη διάρκεια του έργου, ακόμα και στις περιπτώσεις που η επιχείρηση υπερβεί αργότερα, λόγω του μεγέθους της, το κατώφλι που καθορίζεται στον ορισμό των ΜΜΕ.

3. Στην περίπτωση του μέσου για ΜΜΕ ή επιχορηγήσεων από φορείς χρηματοδότησης ή από την Επιτροπή με στόχο τις ΜΜΕ, η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να περιέχει ειδικές διατάξεις, ειδικότερα σχετικά με την κυριότητα, τα δικαιώματα πρόσβασης, την εκμετάλλευση και τη διάδοση.

Άρθρο 54

Επιτάχυνση της Καινοτομίας

1. Σύμφωνα με το άρθρο 7, οποιαδήποτε νομική οντότητα μπορεί να συμμετάσχει σε δράση Επιτάχυνση της Καινοτομίας (FTI). Οι δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της FTI είναι δράσεις καινοτομίας. Η πρόσκληση FTI είναι ανοικτή σε προτάσεις που σχετίζονται με οποιονδήποτε τομέα τεχνολογίας στο πλαίσιο του ειδικού στόχου «Υπεροχή στις ευρείας εφαρμογής και βιομηχανικές τεχνολογίες» όπως ορίζονται στο σημείο 1 του μέρους II του παραρτήματος I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 ή σε οποιονδήποτε από τους ειδικούς στόχους υπό την προτεραιότητα «Κοινωνικές προκλήσεις» που ορίζονται στα σημεία 1 έως 7 του μέρους III του παραρτήματος I του εν λόγω κανονισμού.

2. Προτάσεις μπορούν να υποβάλλονται οποτεδήποτε. Η Επιτροπή καθορίζει τρεις προθεσμίες ετησίως για την αξιολόγηση

των προτάσεων. Το χρονικό διάστημα ανάμεσα σε μια προθεσμία και την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης ή της κοινοποίησης της απόφασης επιχορήγησης δεν ξεπερνά τους έξι μήνες. Οι προτάσεις κατατάσσονται βάσει του αντίκτυπου, της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας υλοποίησης και της αριστείας, με το μεγαλύτερο βάρος να δίδεται στο κριτήριο του αντίκτυπου. Σε μια δράση μπορούν να συμμετέχουν το πολύ πέντε νομικές οντότητες. Το ύψος της επιχορήγησης δεν ξεπερνά τα 3 εκατ. ευρώ.

Άρθρο 55

Άλλες ειδικές διατάξεις

1. Στην περίπτωση δράσεων που περιλαμβάνουν δραστηριότητες σχετιζόμενες με την ασφάλεια, η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις, ειδικότερα όσον αφορά δημόσια προεμπορική προμήθεια και προμήθεια καινοτόμων λύσεων, μεταβολές στη σύνθεση της κοινοπραξίας, διαβαθμισμένες πληροφορίες, εκμετάλλευση, διάδοση, ανοιχτή πρόσβαση σε ερευνητικές δημοσιεύσεις, μεταβιβάσεις και άδειες για αποτελέσματα.

2. Στην περίπτωση δράσεων στήριξης υφιστάμενων ή νέων ερευνητικών υποδομών, η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να περιέχει ειδικές διατάξεις σχετικά με τους χρήστες της υποδομής ή την πρόσβαση των χρηστών σε αυτή.

3. Στην περίπτωση δράσεων έρευνας αιχμής του ΕΣΕ, η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να περιέχει ειδικές διατάξεις, ειδικότερα όσον αφορά τα δικαιώματα πρόσβασης, τη δυνατότητα μεταφοράς και τη διάδοση, ή σχετικά με συμμετέχοντες, ερευνητές και κάθε μέρος που αφορά η δράση.

4. Στην περίπτωση δράσεων εκπαίδευσης και κινητικότητας, η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να περιέχει ειδικές διατάξεις όσον αφορά δεσμεύσεις σχετιζόμενες με τους ερευνητές που επωφελούνται από τη δράση, την κυριότητα, τα δικαιώματα πρόσβασης και τη δυνατότητα μεταφοράς.

5. Στην περίπτωση δράσεων συντονισμού και στήριξης, η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να περιέχει ειδικές διατάξεις, ειδικότερα όσον αφορά την κυριότητα, τα δικαιώματα πρόσβασης, την εκμετάλλευση και τη διάδοση των αποτελεσμάτων.

6. Στην περίπτωση των Κοινοτήτων Γνώσης και Καινοτομίας του ΕΤΙ, η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να περιέχει ειδικές διατάξεις, ειδικότερα σχετικά με την κυριότητα, τα δικαιώματα πρόσβασης, την εκμετάλλευση και τη διάδοση αποτελεσμάτων.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 56

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο.

2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 1 παράγραφος 3 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή για όλη τη διάρκεια του προγράμματος Ορίζων 2020.

3. Η ανάθεση εξουσίας που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 3 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή από το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που καθορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Τίθεται σε ισχύ την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που καθορίζεται στην απόφαση. Δεν θίγει την εγκυρότητα των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που βρίσκονται ήδη σε ισχύ.

4. Η Επιτροπή, μόλις εκδώσει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, την κοινοποιεί ταυτοχρόνως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

5. Κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 1 παράγραφος 3 τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο δεν εκφράσουν αντιρρήσεις μέσα σε δύο μήνες από την κοινοποίηση της πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν από τη λήξη αυτής της περιόδου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή για την πρόθεσή τους να μην εκφράσουν αντιρρήσεις. Με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου, η περίοδος αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες.

Άρθρο 57

Κατάργηση και μεταβατικές διατάξεις

1. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1906/2006 καταργείται την 1η Ιανουαρίου 2014.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 1, ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη συνέχεια ή την τροποποίηση, περιλαμβανόμενης της συνολικής ή μερικής περάτωσης των οικείων δράσεων, μέχρι το κλείσιμό τους, ή μέχρι τη χορήγηση χρηματοδοτικής συνδρομής από την Επιτροπή ή από φορείς χρηματοδότησης βάσει της απόφασης αριθ. 1982/2006/ΕΚ, ή κάθε άλλης νομοθετικής πράξης που ισχύει για την υπόψη συνδρομή στις 31 Δεκεμβρίου 2013, η οποία συνεχίζει να ισχύει για τις υπόψη δράσεις μέχρι το κλείσιμό τους.

3. Από τις 31 Δεκεμβρίου 2013 μεταβιβάζονται στο Ταμείο όλα τα ποσά του Ταμείου Εγγυήσεων των Συμμετεχόντων που συστάθηκε βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1906/2006 καθώς και όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του. Οι συμμετέχοντες σε δράσεις της απόφασης αριθ. 1982/2006/ΕΚ οι οποίοι υπογράφουν συμφωνία επιχορήγησης μετά τις 31 Δεκεμβρίου του 2013 καταβάλλουν την εισφορά τους στο Ταμείο.

Άρθρο 58

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 11 Δεκεμβρίου 2013.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
V. LEŠKEVIČIUS